

Karl May, De gevloekte

Uit: Dr. Karl May's reisavonturen. Vertaald door Henri van de Weg

I

Drie weken achtereen had ik vertoefd in Engyrieh, de hoofdstad van het gelijknamige vilajet in Klein-Azië en nu stond ik op het punt afscheid te nemen van mijn gastheer. Dit was de voornaamste man uit deze provincie, de om zijn buitengewone gestrengheid bekende en gevreesde wali Saïd Kaled pasja, die bij zijn onderdanen, den bijnaam van sert joemroek, „de harde vuist” had verworven. Gedurende mijn verblijf bij hem was ik meermalen getuige geweest van een gerechtszitting en het bleek wel, dat hij zijn bijnaam volkomen waard was. Doch al ontaardde zijn gestrengheid dikwijls in hardheid, voor zijn zwaren post zou moeilijk een geschikter man worden gevonden.

De bevolking van vilajet Engyrieh (Angora) is een zeer gemengde; Soennieten en Schiïeten, Armenische en Grieksche Christenen leven in voortdurende vijandschap onderling en jegens elkander en het is volstrekt geen uitzondering, wanneer bij de heftige debatten over geloofsvragen het mes de aangevoerde bewijzen kracht moet bijzetten. Waar zulke scherpe tegenstellingen zijn, iedere man en aankomende jongen een mes draagt en van eenige ontwikkeling onder het volk geen sprake is, behoeft het niet aan twijfel onderhevig te zijn, dat slechts een vaste, ja harde hand de voor niets terugdeinzende menschen in bedwang kan houden. De voorgangers van Saïd Kaled pasja waren zwakkelingen geweest, die aarzelend hun taak aanvaard hadden en verheugd heengingen. Toen had de Sultan zich zijn ouden gunsteling Saïd Kaled pasja herinnerd en hem naar Klein-Azië gezonden om daar orde op de zaken te stellen. De oude man was ferih, generaal in het leger geweest en tengevolge van een verwonding uit den krijgsdienst gegaan, doch had met vreugde aan de opdracht van den padisja gevolg gegeven. Hij was nog niet lang op zijn post, toen men reeds de vruchten van zijn werk kon zien. De stok regeerde. Honderden en nog eens honderden kregen een bastonnade. Wie bloed vergoot werd zonder veel omslag opgehangen en onder dit harde juk werden de verwilderde naturen tot, zij het ook uiterlijke, kalmte gebracht; de godsdiensthaat bleef dezelfde als tevoren.

De pasja werd gevreesd en gedurende mijn verblijf heb ik niemand gesproken, die hem werkelijk genegen was.

Tegenover mij was hij van het begin af ongekend vriendelijk geweest. Dagelijks informeerde hij persoonlijk naar mijn welzijn en zijn bedienden hadden last gekregen elken wensch van mij onmiddellijk te vervullen. Ik mocht hem, wanneer het mij inviel, in zijn werkkamer opzoeken en alles hooren en gadeslaan, wat daar werd verhandeld. Des avonds zaten wij rookend bij elkander en onderhielden ons over alles, wat hem belang inboezemde. Hij was in 't geheel niet terughoudend, zooals strenggeloovige Mohammedanen gewoonlijk zijn in den omgang met Christenen, en toonde een vertrouwen in mij, waarop ik met reden trotsch had mogen zijn. Ik kan thans niet vertellen, hoe ik er toe kwam gast te zijn van dezen man, doch moet dit toch mededeelen als een belangrijk feit, omdat het vertrouwen, dat hij mij bij het afscheid toonde licht bevreesing kon wekken.

Ik had mijn weinige bezittingen aan een bediende overgegeven met het bevel mijn paard te zadelen en dan mijn bagage op het zadel vast te maken. Vervolgens ging ik naar den pasja om hem dank te zeggen voor zijn gastvrijheid en afscheid te nemen. Hij wist, dat ik vertrekken zou en had er zich op voorbereid. In een nevenvertrek stonden twee tot de tanden gewapende Arnauten, kerels als boomen, die mij op militaire wijze groetten en naar de werkkamer van mijn gastheer verwezen. Beide ruimten waren niet gescheiden door een deur, doch slechts door een gordijn, zoodat men in het eene vertrek nauwkeurig verstaan kon, wat in het andere werd gesproken, een aangelegenheid, die mij op mijn vele reizen niet onverschillig was geworden.

De wali stond bij het glaslooze venster en zag door de spleten in het hout den tuin in, waar juist het hoefgetrappel van mijn paard weerklonk. Hij liet mij geen oogenblik wachten, brak mijn dankbetuiging af met een energieke handbeweging en gaf te kennen, dat het hem zeer zou hebben verheugd, indien ik nog langer had kunnen blijven. Hij sprak nog enkele vriendschappelijke woorden, trad vervolgens weder op het venster en zeide:

„Ik zie uw paard buiten staan, effendi. Ik zou het gaarne behouden als een aandenken aan u. Wilt ge het mij verkoopen?”

Wanneer het niet al te driest ware geweest, zou ik het hem ten geschenke hebben aangeboden; daarom merkte ik op: „Gij wilt het. Bepaal zelf den prijs! Ik zal dan een ander koopen.”

„Dat behoeft niet. Ik kan u een tenbih, een schriftelijke machtiging geven, met behulp waarvan gij voor u en uw begeleiders waar ge ook komt, gezadelde paarden, onderdak, voedsel en alles wat ge verder mocht noodig hebben, kunt verkrijgen, zonder betaling. Dit bevel geldt niet slechts voor mijn vilajet doch ook voor Adanah en Haleb. Dan zijt ge bij de Arabieren, waar ge voor minder geldleen veel beter paard kunt koopen.”

„Met mijn begeleiders, zegt ge? Ik reis alleen.”

„Neen. De beide Arnauten, die gij buiten hebt gezien, zullen u naar de grens van mijn provincie brengen en in elk opzicht voor u zorgen. Hun paarden zijn reeds gezadeld en ook voor u staat een rijdier gereed. In Jachsah Khan, Baltsjik of Deneh Maden kunt ge dan versche paarden nemen. Ik dank u voor uw toestemming zelf den prijs van uw paard te mogen vaststellen. Ik had zulks voorzien en heb het geld in dezen buidel gedaan. Steek het bij u.”

Hij reikte mij een kleinen, zijden buidel aan en overhandigde mij tevens het document, waarover wij gesproken hadden. Toen ik beide voorwerpen bij mij stak ging hij voort: „En nu zou ik u willen verzoeken mij een dienst te bewijzen, al verplicht ik u daardoor een omweg te maken. Gij zijt voornemens naar Raisarijeh te rijden en moet dus over Sofoelar en Moedsjoer; in Oeroemdjili woont evenwel een oud vriend van mij, voor wien ik een boodschap heb. Zoudt gij die op u willen nemen?”

„Heel gaarne.”

„Dan zal ik u zeggen, waar het over gaat, opdat gij kunt begrijpen, dat gij hem welkom zult zijn, hoewel hij zeer eenzaam leeft en een heftig vijand van de Christenen is. Hij was mir alai, overste in het leger van den sultan, vocht met de grootste dapperheid onder de vaan van den profeet en werd bij zijn ontslag met eerbewijzen overladen. Zijn pensioen werd hem echter nimmer uitbetaald. Hij heeft er om gevraagd, en toen men op zijn verzoek niet antwoordde, herhaaldelijk geëischt, dat men hem recht zou doen. Doch tevergeefs. In de huishouding van den sultan is eerlijkheid een zeldzame eigenschap. Het pensioen werd vijftien jaren lang in Stamboel uitbetaald, doch kwam nooit in zijn handen. Toen ik wali van Engyrieh werd, wendde hij zich tot mij; ik heb het geval nauwkeurig onderzocht en den Grooten Heer persoonlijk den uitslag van het onderzoek medegedeeld. Gisteravond kwam het antwoord. Ik moet den mir alai het pensioen over vijftien jaren met rente en rente op rente onmiddellijk uitbetalen. Als dit geld een dag eerder gekomen was, had ik het aan zijn zoon kunnen medegeven, die juist bij mij was. Nu wilde ik gebruik maken van de gelegenheid, welke uw reis kan bieden en daarom verzoek ik u uit vriendschap voor mij aan mijn vriend en krijgsmakker het geld te brengen.”

„Als gij het mij toevertrouwt, zal ik het gaarne doen.”

„Het geld is bij u veiliger, dan in de handen van een gewapenden koerier. De mir alai heet Osman bei en woont niet in de stad Oeroemdjili zelf, doch in de omgeving van die plaats. Hij is echter meer bekend onder den naam van Abdal, de kluizenaar; wanneer gij informeert naar zijn woonplaats, moet ge dien naam noemen. Kunt ge verzwijgen, dat gij een Christen zijt, doe het dan, want hij haat de aanhangers van uw geloof meer, dan ik kan zeggen. Het kruis heeft hem het grootste ongeluk gebracht, dat een vader kan treffen. Ik zend u niet slechts om het geld te brengen, doch vooral, wijl ik u heb leeren kennen en geloof, dat het u zou kunnen gelukken zijn smart te verzachten. Gij kent de woorden, welke het hart van een mensch ontroeren.”

„Kunt ge mij wellicht zeggen van welken aard het leed is, dat hem trof?”

„Als hij wil, dat gij het zult weten, zal hij het u zelf mededeelen; ik kan mij zelf niet toestaan dit verdriet van mijn vriend, zij het ook in vage trekken, te bespreken. Als hij echter hoort, dat gij een Christen zijt, zult gij niets te weten komen. Tracht er dus niets van te zeggen. Deze raad is ook hierom van belang, omdat het juist de tijd is, waarop de bedevaartgangers naar Mekka uit deze streek zich verzamelen om naar Damascus te trekken. Thans heerscht overal godsdienstige opwinding en onverdraagzaamheid. Ge zult op alle wegen fanatieke menschen ontmoeten en het zal verstandig zijn, hen niet te laten merken, dat gij van een ander geloof zijt.”

Het was werkelijk heel buitengewoon, dat zulk een hooggeplaatst ambtenaar mij waarschuwde voor de strenggeloovige Mohammedanen, waartoe hij zelf behoorde en bovendien het bedrag van het pensioen liever aan mij toevertrouwde, dan aan een koerier van zijn eigen geloof. Over de ontmoeting met pelgrims maakte ik mij niet ongerust; veel eerder kwam het mij bedenkelijk voor, dat de beide Arnauten, die in de voorkamer stonden, elk woord van ons onderhoud hadden gehoord en dus wisten dat ik een aanzienlijke som gelds moest overbrengen. Het waren soldaten. De een was een on bachi, een korporaal en de ander was tjaoech, onderofficier. Volgens Europeesche begrippen hadden zij dus wel vertrouwen verdiend. Maar... de Arnaut is een geboren roover en zelfs nog als soldaat, licht geneigd zich aan diefstal te buiten te gaan. Bovendien is de niet-Christelijke Arnaut meer Mohammedaan dan Mohammed zelf en het was mij derhalve niet heel wel te moede, juist op een oogenblik van het bijeenkomen der pelgrims, met een aanzienlijk bedrag aan geld bij mij, twee van die ongunstig uitziende kerels als geleide te moeten hebben.

Ik deelde den moedir op fluisterenden toon mijn bezwaren mede en hij antwoordde:

„Maak u niet ongerust; ik zal hen dwingen u trouw te zijn en hun eed is voor hen zoo heilig, dat zij dien in geen geval zullen breken.”

Ondanks deze verzekering hadden mijn woorden toch ten gevolge, dat hij niet meer zoo luid sprak; ook telde hij het geld zoo voorzichtig uit, dat men het buiten niet kon hooren. Het was geborgen in een zwaren lederen gordel, dien ik onder mijn jas om het lijf moest binden. Ik moest het in zijn tegenwoordigheid doen. Vervolgens riep hij zijn Arnauten binnen om hen te bevelen mij te gehoorzamen. Zij moesten zweren bij den profeet gedurende den tijd, dat zij bij mij waren, even trouw te zorgen voor mijn veiligheid als voor de hunne. Dit stelde mij gerust, waartoe ik hen ook in staat achtte, zulk een gelofte zouden zij niet breken.

Hierop begeleidde de wali mij tot in den tuin en bleef daar staan, tot ik de poort was uitgereden, een eerbewijs, voorzeker slechts zelden iemand ten deel gevallen.

„Allah vergezelle u en neme u onder zijn hoede!” riep hij mij nog na, hoewel ik in zijn oogen een ongehoovige was. Hij vermoedde niet, evenmin als ik, hoe noodlottig mijn beschermers al heel spoedig voor mij zouden worden.

Zoodra wij buiten de stad waren, bemerkte ik welke strenge Mohammedanen mijn beide Arnauten waren. Het laatste huis lag nauwelijks achter hen, toen zij afstegen en de tjaoech tot mij zeide:

„Effendi, sta ons toe het reisgebed uit te spreken! Ieder waar geloovige begint een reis, als de onze, eerst tegen den tijd van het middaggebed. Wij zijn echter reeds in den voormiddag vertrokken. Daar gij een Christen zijt, weet gij niet, dat wij daarmede den toorn van Allah op ons laden. Wij moeten hem door ons gebed verzoenen.”

Zij maakten hun zadeldoeken los, om die als gebedskleedjes te benutten, een gebruik, dat ik nooit eerder had opgemerkt, knielden er op neder en deden, naar Mekka gewend onder halfvloedig gemompel en talrijke buigingen het gebed, 't welk zij zoo dringend noodig oordeelden. Was dit werkelijk een zaak van het hart of wilden zij mij bij het begin van onzen tocht doen inzien, dat ik weliswaar onder hun hoede stond, maar toch een ongeloofige, een gjaur, was? Zij hadden als soldaten geleerd wat tucht was en zouden dus stellig niet uitsluitend omstreeks den tijd van het middaggebed zijn uitgereden. Militaire noodzaak vordert immers meermalen een inbreuk op uiterlijke godsdienstige gebruiken.

Ik liet hen hun gang gaan zonder iets te zeggen en maakte, als een echt ongeloofige, mij den tijd te nutte om de tenbih, welke de wali mij gegeven had, te bekijken. Op dit stuk kon ik alles vorderen, wat een koerier van den sultan noodig mocht hebben. Het was inderdaad een zeer groot gemak voor mij. Nieuwsgierigheid dreef mij er ook toe den kleinen buidel te openen, waarin zich het geld voor mijn paard bevond. Het was een gewoon rijdier geweest en de som vormde minstens acht keer de waarde er van. De wali kon het paard voor zichzelf niet gebruiken en het werd mij duidelijk, dat hij mij op deze wijze een geschenk had willen geven.

Na afloop van het gebed, ongeveer tien minuten later, reden wij verder. De Arnauten waren uiterst karig met hun woorden tegenover mij. Zij zeiden alleen dan iets, als ik wat vroeg en gaven korte antwoorden om mij te doen begrijpen dat er hun niet aan gelegen was of ik vriendelijk was of niet. Als zij zich met elkander onderhielden spraken zij niet Turksch of Arabisch doch hun Mirediten-dialekt, waarvan ik hoogstens dertig woorden kende. Zij reden nu eens voor mij uit, dan weer achter mij, zonder op mij te letten. Ik scheen lucht te zijn voor hen.

Toen ik tegen den middag in een dorp halt liet houden, en door den moektar, den dorpsoudste, eten liet brengen, wilden zij er terstond aan beginnen, alsof ik er niet was of maar genoeg had te nemen met hetgeen zij overlieten. De tjaoech nam, zonder zich om mij te bekommeren de schotels van den moektar aan, zette die naast zijn kameraad op den grond en stak reeds de hand uit om toe te tasten; daarom nam ik, zonder iets te zeggen hun de schotels af, ging een weinig terzijde, zette mij neder en begon, na mijn lepel uit mijn gordel genomen te hebben, te eten met de schotels tusschen mijn beenen.

„Effendi, het eten behoort ons!” riep de tjaoech toornig.

„Wacht!” antwoordde ik kortaf, terwijl ik mijn maaltijd voortzette.

„Wij zijn geloovige Mohammedanen en mogen niet nuttigen, wat een Christen overlaat.”

„En ik ben een geloovig Christen, die u de eer zou bewijzen met mij te mogen middagmalen, als gij officieren waart. Saïd Kaled pasja, mijn vriend, heeft u onder mijn bevel gesteld, niet mij onder het uwe. Denk daaraan!”

Zij zwegen en gingen het huis in om ander eten te bestellen, maar gedroegen zich nadien onvriendelijker jegens mij dan te voren.

In Jachsja Khan, waar wij overnachtten, zag ik hen van het oogenblik waarop wij van het paard stegen, niet terug voor ik den volgenden morgen opsteeg om verder te rijden. Tot bescherming had ik hen niet noodig; ik kon wel voor mijzelf zorgen en daar zij mij overigens slechts tot last waren en niet van dienst konden zijn, zou ik heel wat liever gezien hebben, dat zij terugkeerden. Dit te meer, daar zij, waar wij ook stil hielden, mij onmiddellijk tegenover anderen een Christen noemden. Dit kon in dezen pelgrimstijd onaangename gevolgen hebben.

Wij hadden in Jachsja Khan versche paarden genomen en zouden den volgenden dag weder nieuwe noodig hebben, aangezien de rit zeer inspannend was en wij eerst laat in den avond over Baltsjik Pachakei bereikten. In deze plaats was een khan, een herberg, waar wij afzadelden. Daar het mijn beschermers niet inviel voor mij te zorgen riep ik zelf den waard om hem mijn wenschen kenbaar te maken. Zoodra hij het document van den wali zag, krabde hij zich verlegen achter de ooren en zeide:

„Eten heb ik wel voor u, maar of er paarden zullen zijn, weet ik niet. Er is reeds een effendi, die ook een tenbih van den wali heeft. Hij bestelde eerder dan u versche paarden”.

„Hoeveel?”

„Twee.”

„Ik heb er drie noodig. Die zullen in elk geval wel te krijgen zijn.”

„Ik wil het probeeren, doch hij zal wel de beste nemen omdat hij vóór u hier is aangekomen. Hij weet paarden te beoordeelen, want op zijn tenbih las ik, dat hij kiskrakdar, stalmeester van Malatijek is.

Ik trad de herberg binnen om met dezen effendi overleg te plegen en vond in hem een jongen Turk, die er bezorgd uitzag en toevalligerwijze eveneens naar Raisarijeh wilde. Hij was bereid gezamenlijk met mij verder te rijden. Dit was alles, wat wij bespraken, want hij toonde zich terughoudend en gesloten en ik was zoo moede, dat ik maar weinig at en mij onmiddellijk daarna ter ruste begaf.

Den volgenden morgen waren mijn Arnauten niet meer te zien. De waard vertelde dat zij de beste paarden hadden gezadeld en vertrokken waren. Ik nam aan, dat zij het beneden hun Mohammedaansche waardigheid achtten mij verder te begeleiden, doch hoorde met bevreemding dat zij niet waren teruggekeerd naar Engyrieh, doch de richting, welke ik volgde, hadden ingeslagen. Dat wekte kwade vermoedens. Zij wisten, dat ik veel geld bij mij had en ik besloot voorzichtig te zijn.

Voor heden was mijn doel Boghaslajan en de kiskrakdar ging daarmee accoord. Wij verkregen drie slechte paarden. Ik had er slechts één noodig, doch mijn metgezel twee, omdat hij bagage bij zich had. Het stemde mij prettig, dat hij den weg nauwkeurig kende, doch verder had ik aan zijn gezelschap niets, daar hij weer even karig was met zijn woorden als den vorigen avond. Ik merkte op, dat hij mij heimelijk met een onderzoekenden blik aanzag en zijn gezicht in het geheel geen vijandige uitdrukking vertoonde. Hij scheen gaarne nader met mij te willen kennismaken en moest toch aanleiding hebben het niet te doen.

Het was thans meer dan de beide vorige dagen te zien, dat de bedevaartgangers weldra hun tocht zouden beginnen. Wij kwamen langs groepjes en groote groepen pelgrims, die naar de verzamelplaats van de provincie trokken. Ik groette overal, doch antwoordde niet op wat mij werd toegeroepen. Het wekte mijn verwondering, dat mijn metgezel zich evenzoo gedroeg. Geen enkele keer riep hij het gebruikelijke „Allah hoe." De voorbijgangers moesten ons gedrag wel ongodsdienstig vinden en stellig zou er ons reukenschap van gevraagd zijn, als wij niet steeds zoo snel waren voorbijgereden. Eens echter, het was tegen den middag, viel mij het gedrag op van een man, die tot een stoet pelgrims behoorde. Toen hij mijn begeleider zag, spuwde hij op den grond en riep met luide stem:

„Es sabbi, es sabbi! Ziet gij hem? Spuwt op hem, spuwt op hem. Rukt hem van zijn paard, den afvallige, die Allah en zijn profeten heeft verlaten. Vervloekt zij zijn ziel!"

De begeleiders van dezen man stemden met deze woorden in en wilden gevolg geven aan zijn aansporing; de kistrakdar dreef echter zijn paard tot een snellen galop aan en ik volgde even snel, nog steeds het geschreeuw „vervloekt zij zijn ziel, vervloekt zij zijn ziel!" achter mij hoorend.

Toen wij uit het gezicht en het gehoor van deze fanatieke menschen waren, liet hij zijn paard langzamer stappen en zeide verlegen:

„Wij moeten scheiden, effendi, want mijn gezelschap kan hier heel licht gevaarlijk voor u worden!"

„In hoeverre? Waarom beleedigt men u?"

„Omdat men gelooft daar recht toe te hebben. Ik was een Moslem, doch ben Christen geworden, wat hier de grootste zonde is, welke men kan doen. Zoo, nu weet gij het ook; spuw nu ook op mij!"

„Dat zal ik wel achterwege laten. Ik zou immers op mijzelf moeten spuwen, want ik ben ook een Christen."

Bij deze woorden richtte hij zich snel in het zadel op, zag mij verrast aan en riep:

„Gij een Christen? En ik hield u voor een heel streng belijder van den profeet, omdat gij gisteravond verteldet een bezoek te willen afleggen bij Abdal Osman bei. Die man spreekt niet met een Christen."

„Wat ik met hem moet bespreken is van zooveel belang, dat hij wel voor mij een uitzondering zal maken."

„Dan moet gij wel een zeer goede tijding voor hem hebben! Ik heb u mogen lijden, zoodra ik u gisteravond zag. Als ik geweten had, dat gij eveneens een Christen waart, zou ik wel anders tegenover u geweest zijn. Vergeef mij, effendi!"

Hij stak zijn hand uit; ik drukte die en gaf ten antwoord:

„Gij bevalt mij ook en ik zal u gezelschap houden, wanneer gij het goedvindt. Laat die menschen schimpen. Zij kunnen ons immers slechts bereiken met hun woorden en die zijn ongevaarlijk. Doch gij hebt gesproken van Abdal Osman bei — kent ge hem wellicht?"

Hij zag een oogenblik voor zich en riep toen uit „Of ik hem ken! Hij is verwekker van mijn leven, mijn vader en ik ben zijn zoon, zijn eenig kind."

„Wat! Zijt gij het dan, die bij den wali geweest zijt?"

„Ja. De wali is een vriend van mijn vader en heeft mij ook lief, hoewel hij toornet over mijn afval. O, effendi, hoe gelukkig ben ik door mijn heilig geloof geworden en toch ook weer zóó ongelukkig door het zieleleed, dat ik mijn vader en moeder moest aandoen. Gij zult het niet kunnen begrijpen!"

„Ik begrijp het. Uw vader is een zeer streng en ijverig aanhanger van den Islam en gij, zijn eenig kind, hebt den Koran verworpen. Ik ken beide, den bijbel en den koran, het heldere, levenwekkende licht van het Christendom en ook het gloeiende, verterende vuur van de leer, welke Mohammed predikte; ik ken ook het menscheeljk hart en begrijp, dat uw vader u verstooten heeft."

„Hij heeft mij niet slechts verstooten maar ook ... vervloekt. Gij hebt het zelf gehoord, hoe men mij es sabbi, den gevloekte noemt!"

Hij was een sterk man, een persoonlijkheid en toch stonden hem de tranen in de oogen, toen hij voortging:

„En niets, niets kan mij met hem verzoenen, dan mijn terugkeer tot de dwaling van den Islam, doch dat is voor mij onmogelijk."

„Ja, blijf getrouw. De hemelsche vader staat hooger dan een aardsch vader. De goddelijke liefde zal de aardsche liefde, welke gij verloren hebt, vervangen."

„Die heb ik verloren, en toch ook weer teruggevonden. De liefde van mijn vader is veranderd in haat en vervloeking; daartegenover won ik een andere liefde en deze was het, welke mij tot het Christendom bracht. Mag ik zeggen, hoe dat gekomen is?"

„Gij kunt er van overtuigd zijn, dat ik levendig belang stel in uw verhaal."

„Weet dan, dat ik, evenals mijn vader, officier was. De naam van mijn vader en de vriendschap met Said Kaled pasja waren een goede steun voor mij, zoodat ik snel promotie maakte. Ik was op mijn vierentwintigste jaar kolagassy, kapitein bij de Engyrieh-dragonders in Raisarijeh. Dienzaken brachten mij in de woning van den Franschen consul, een Christen. Ik ontmoette zijn dochter; wij kregen elkander lief en zij leerde mij het Christendom kennen. Laat ik niet uitvoeriger behoeven te zijn. Het was een moeilijke tijd, een tijd van twijfel en strijd, van geluk en groot verdriet. De liefde was mijn leidsvrouw geweest en weldra werd de overtuiging een steun, waaraan ik mij vastklemde. Ik verliet mijn geloof niet uit genegenheid voor mijn verloofde, doch in de vaste overtuiging, dat niet de weg van Mohammed, doch die van Christus voert naar de waarheid. Vader verstiet en vervloekte mij. Ik moest mijn ontslag nemen, doch mijn verloofde bleef mij trouw en de consul stemde toe in ons huwelijk, mits ik een nieuwe betrekking had gevonden. Ik zocht veie maanden lang, doch overal werd ik als de afvallige, als es sabbi, de gevloekte, afgewezen. Ten laatste wendde ik mij tot Said Kaled pasja, mijn vroegeren weldoener, die inmiddels wali van Engyrieh was geworden. Hij was toornig op mij en bleef mijn afvalligheid verwerpen, doch hij hield van mij en liet mij bij zich komen. Nu kom ik bij hem vandaan en heb ik een aanstelling tot kistrakdar van Malatijek in mijn zak. Deze prachtige stoeterij van den sultan ligt niet al te ver van hier, maar in een andere provincie.

Ik behoef dus niet bang te zijn voor het vijandelijk optreden van de menschen en ben toch in de nabijheid van mijn vader, om elke gelegenheid mij met hem te verzoenen te kunnen aangrijpen. God zegene den wali. Hij is een streng mensch, maar tevens een trouw en waar vriend!"

„Ja, dat is hij. Hij heeft mij opgedragen, met uw vader over u te spreken en hem indien dat mogelijk zou zijn, verzoenend voor u te stemmen."

„Heeft hij dat gedaan? Werkelijk?"

„Ja. Hij sprak weliswaar niet duidelijk, daar hij niet wilde spreken over het groote verdriet van uw vader, doch nu begrijp ik wat hij bedoeld heeft, en als gij het goed vindt, zal ik mij heel gaarne kwijten van mijn opdracht."

„Doe het liever niet, effendi! De poging zal mislukken en den toestand slechts verergeren. Ja, als gij geen Christen waart! Als bode van den wali zal mijn vader u wel ontvangen, hoewel hij anders geen vreemden bij zich toelaat. Wanneer hij merkt, dat gij een Christen zijt, laat hij u weggagen door zijn honden."

„Daar behoef ik niet bang voor te zijn, want ik breng hem een blijde tijding, waarop hij sinds vijftien jaar vergeefs heeft gewacht."

„Sinds vijftien jaar? Dan moet het zijn over zijn pensioen!"

„Ja. Het is hem eindelijk toegestaan en ik heb het geheele bedrag bij mij met rente en rente op rente om hem dat ter hand te stellen."

„Welk een geluk, welk een groot geluk. Mijn vader is een kluizenaar en een menschenhater geworden, niet alleen uit toorn daarover, dat men hem de betaling heeft geweigerd, doch ook omdat hij arm is en zonder zijn pensioen bijna niet leven kan. Ik deelde mijn tractement met hem, doch dat is al lang opgehouden. Ja, nu geloof ik ook wel, dat gij hem welkom zult zijn en het moogt wagen mijn naam te noemen, waar hij bij is. God geve, dat het resultaat heeft!"

„Daar valt mij iets in. Zou het niet beter zijn, wanneer gijzelf hem het geld bracht?"

„Nee, neen! Hij zou het niet aannemen. Gij moet het brengen, niet ik. Eén ding kan ik echter doen, namelijk mij in de nabijheid verschuilen, opdat gij mij onmiddellijk roepen kunt als uw bemoeiingen slagen."

„Is er een geschikte plaats, waar ge u kunt verbergen?"

„Ja, ik zal u die te voren aanwijzen, effendi. Wellicht kan ik mijn aanstaande vrouw nu niet alleen de tijding brengen van mijn aanstelling, doch ook die van een verzoening met mijn vader. Zeg mij of ik iets voor u doen kan, effendi! Zoolang ik leef wil ik uw vriend zijn!"

„Ik wil ook gaarne uw vriend zijn, al zullen wij elkaar waarschijnlijk niet weer zien, wanneer ik afscheid van u genomen heb. Mijn vaderland ligt te ver van hier!"

„Waar ligt het?"

„In het westen van Europa; ge zult waarschijnlijk wel nooit zoover komen; toch zal de herinnering aan u mij steeds bijblijven."

Het laat zich indenken, dat wij van dit oogenblik af heel anders met elkander spraken. Hij sprak met mij zoo levendig en onderhoudend, als een Turk slechts heel zelden doet en vertelde mij in korten tijd zijn geheele levensgeschiedenis. Helaas werd ons gesprek meermalen op hatelijke wijze gestoord. Hoe dichter wij bij Boghaslajan kwamen, des te vaker ontmoetten wij menschen, die hem kenden en aangezien dit Mohammedanen waren, die een bedevaart gingen ondernemen, fanatieke Mohammedanen dus, moest hij elk oogenblik de verachtelijkste scheldwoorden aanhooren en wij maakten verscheidene malen een omweg om de beleedigingen te ontgaan.

In Boghaslajan weigerde de waard zelfs ons in zijn huis toe te laten en ik moest herhaaldelijk wijzen op de tenbih van den wali en hem herinneren aan de straf, welke zijn weigering ten gevolge zou hebben, eer hij zich bereid verklaarde ons onderdak, eten en den volgenden morgen drie versche paarden te verschaffen.

Doch ik had er een voorgevoel van, dat wij nog heel wat moeilijker uren zouden beleven.

II

Niet uit zorg voor ons welzijn, doch uit angst voor zichzelf en ter wille van de rust van zijn huis maakte de waard ons opmerkzaam er op, dat het raadzaam was, de andere gasten te mijden. Hij zeide, dat de wachtkamer vol gasten was, die 's nachts zouden blijven en leidde ons daarom achter het huis naar een door vier vervallen leemen muren omsloten ruimte, welke hij zijn gillestan, zijn bloementuin, noemde. Er stond een tamelijk verdorde jasmijnstruik en — last not least een rozenstruik met twee knoppen en bladeren vol luis. Een hoek van dezen tuin was door een dikwijls gelapte linnen doek afgescheiden en moest een tent, een loofhut of zoo iets verbeelden. In een andere hoek groeide zooveel gras als een enkel konijn in vijf minuten kon wegvreten. Dat was dus een Turksche bloementuin. Niet gemakkelijk zou een dichter hier zijn inspiratie kunnen vinden.

„Hier moet ge slapen, als ge niet wilt, dat men u lastig valt", meende de waard, terwijl hij op het linnen wees. „Uw bagage zal ik brengen, en ook eten en water."

Met deze belofte ging hij heen; het kwam hem ondenkbaar voor, dat ons nog iets te wenschen overbleef. Wat mij betrof, ik sliep liever in deze merkwaardige gillestan dan binnen in het onreine huis en de kisrakdar dacht aan niets anders meer, dan aan de verzoening met zijn vader. Het overige was hem onverschillig.

Korten tijd later bracht de waard de pakken van mijn reisgenoot, het mijne had ik zelf reeds meegenomen en even daarna kwam hij met het avondeten. Dit bestond slechts uit een drooge taaie koek, in zure olie gedrenkt. Het water was in een kruik, welke het oor en den rand verloren had, wat in het oosten geen verwondering behoeft te wekken. Terwijl hij ons deze lekkernijen voorhield, zeide hij op gewichtigen toon:

„Wees blij, dat ik u hier gebracht heb. Zooeven vraagden de Arnauten weer naar u.”

„Welke Arnauten?” vroeg ik, daar mijn achterdocht onmiddellijk bovenkwam.

„Die vanmiddag gekomen zijn. Zij vroegen terstond bij hun aankomst naar u,” zeide hij, zich tot mij wendend. „Zij waarschuwden mij u niet op te nemen, want gij zijt een Christen en wilt u bij de pelgrims aansluiten om de heilige gebruiken te leeren kennen, opdat ge ons later er mede kunt hoonen.”

„Een Christen ben ik, dat is waar; maar juist daarom heb ik niets te maken met uw heilige gebruiken. Hebt ge den Arnauten gezegd, dat wij zijn aangekomen?”

„Neen, nog niet.”

„Pas dan op dat gij het niet doet. Als ge babbelt, klaag ik u aan bij den wali, wiens aanbeveling ik bezit. Waar zijn die Arnauten op 't oogenblik?”

„Achter in den paardenstal, waar het voer ligt.”

„Zij hebben zich dus verborgen?”

„Ja.”

„Is dat niet een bewijs er voor, dat zij slechte plannen hebben en zich schuldig voelen.”

„Neen, want ze zeiden, dat zij u waren nagezonden om u gade te slaan en als het noodig mocht zijn, gevangen te nemen.”

„Dat is een brutale leugen, want van mijn metgezel weten zij niets af en de wali heeft hen aan mij medegegeven voor bedienden, zooals ge in mijn tenbih lezen kunt. Zij hebben er echter de voorkeur aan gegeven zich uit de voeten te maken. De eigenlijke aanleiding hiertoe zal ik nog wel te weten komen. Doch zeg hun niets van ons verblijf, want daarvoor zoudt ge boeten. En houd de bestelde paarden intijds gereed, want wij zullen heel vroeg weder opbreken.”

Hij vertrok. Ik maakte mij niet ongerust; ik dacht er natuurlijk niet aan voor de Arnauten uit den weg te gaan, doch na alles wat ik vermoed had en nu weder bevestigd zag, beschouwde ik het toch als mijn plicht, zoo spoedig mogelijk het geld, dat ik bij mij droeg, af te dragen. Om deze reden wilde ik den volgenden dag vroeg afreizen.

Van eten was geen sprake. Wij onderzochten het interieur van onze tent. Er stond een steenen bank, niet eens groot genoeg voor één mensch, laat staan dus voor twee. Wij strekten ons dus buiten de tent neer op den grond en sliepen weldra den slaap der rechtvaardigen, hoewel wij niet zeker waren van de houding der Arnauten.

Immers het zou mogelijk zijn, dat zij naar den tuin kwamen om daar door niemand gezien hun onderzoek voort te zetten, doch ik verliet mij op mijn goed gehoor, dat mij, als er iets ongewoons gebeurde, stellig uit mijn slaap zou doen ontwaken.

In spijt van onze ongemakkelijke ligplaats ontwaakten wij helaas veel later dan we van plan waren geweest. Het was reeds helder dag en vanuit onzen roemruchtigen rozentuin vernamen wij het gedruisch en de stemmen der pelgrims, die zich gereed maakten om te vertrekken. Daar wij ons terwille van den kiskrakdar niet konden vertoonen, wachtten wij tot het stil was geworden en gingen toen uit onze verblijfplaats naar het huis. De eerste menschen, die wij zagen, waren de beide Arnauten, die in de poort stonden en uitzagen in de richting, waaruit wij gekomen waren, al hadden wij bezwaarlijk op dit uur van den dag hier kunnen aankomen!

„Daar staan zij,” zeide mijn metgezel. „Zullen we weer naar de tent gaan?”

„Zeker niet. Zij kunnen daar nog urenlang blijven staan en als wij moeten wachten, tot zij weg zijn, zouden wij veel te veel tijd verliezen. Bovendien is er ons niets aan gelegen of zij ons zien of niet.”

Wij liepen dus verder naar het huis toe. Zij hoorden onze schreden, wendden het hoofd om en schrokken niet weinig ons te zien. De tjaoech maakte een snelle beweging om zich te verwijderen en tusschen de huizen te verdwijnen, doch ik riep hem toe:

„Blijf! Waar wilt ge heen? Weet gij niet, dat ge bij ons hoort?”

Hij keerde zich om en kwam langzaam naderbij. Op zijn gezicht lag een uitdrukking van beleedigden trots. De onbachi volgde om hem, als de nood aan den man kwam, bij te staan.

„Gij zijt op eigen gelegenheid verder gereden,” zeide ik. Saïd Kaled pasja zal u wel laten ondervinden of men zoo iets wagen kan, zonder gestraft te worden.”

„Vertel het hem!” gaf de tjaoech ten antwoord.

„Ja, ik zal het hem mededeelen.”

„Dan moogt ge het wel heel spoedig doen, anders zou het misschien te laat zijn.”

„Ik zal er wel voor zorgen, dat gij uw welverdiende straf niet ontloopt.”

„Doe wat ge wilt, het gaat ons niet aan. Wij willen niet in het gezelschap van een giaur verkeer en gij hebt ons niets te bevelen. Gij gaat, waar u goeddunkt en wij doen ook, wat wij willen.”

„Ik zal zeker doen, wat mij goeddunkt. Doch of gij ook uw doel zult bereiken is iets anders. Ik kan u uw paarden afnemen, want ze worden door mij gevorderd. Als ik ze in uw bezit laat, gebeurt dat in de hoop, dat ge niet van kwaad tot erger komt.”

Wanneer zij verstandig waren geweest, hadden zij begrepen, wat ik bedoelde. Ik wendde mij van hen af en ging naar binnen om den waard te zoeken. Hij was spoedig gevonden en wij vernamen, dat hij versche paarden voor ons in den stal had. Wij dronken de koffie, welke hij aanbod en gingen vervolgens naar den stal om de paarden te bezien. Er stonden er drie, doch toen ik ze goed opnam, bemerkte ik, dat slechts één niet bereden was. De twee anderen waren door de Arnauten den vorigen dag gebruikt. Op mijn vraag kreeg ik ten antwoord, dat de beide kerels zich in alle stilte hadden verwijderd, terwijl wij koffie dronken. Zij hadden de goede paarden genomen en hun afgejakkerde dieren voor ons achtergelaten. Wij moesten die wel nemen of we wilden of niet, want in het gehucht waren geen andere dieren te krijgen. Deze tegenvaller was nu niet zoo heel groot, want het lag in mijn bedoeling slechts tot Oeroemdjili te rijden, dat slechts vijf uren van Boghaslagan verwijderd is.

De weg voerde langs een zijrivier van de Tarla; wij hadden een groote vlakte voor ons. Toen de kiskrakdar opmerkte, dat wij verderop door een groot en dicht bosch moesten, zeide ik:

„Dan moeten wij daar op onze hoede zijn, want de beide Arnauten hebben zich in elk geval daar verborgen.“

„Verborgen. Waartoe?“

„Om ons te vermoorden.“

„Vermoorden? Hoor ik goed? Spreekt ge in ernst, effendi?“

„Zeker.“

„Houdt ge dan hen, die ons moeten beschermen, voor moordenaars?“

„Voor gewone struikroovers. Ik heb u tot nu toe niets belangrijks omtrent hen medegedeeld, doch nu, als ik mij niet al te zeer vergis, spoedig een beslissing valt, is het beter het u te zeggen. Zij waren er bij toen de wali met mij sprak over het geld van uw vader en weten, dat ik het bij mij heb. Een dergelijk bedrag is in staat menschen in verzoeking te brengen, die eerlijker zijn dan de Arnauten.“

„Ik schrik er van. Zouden ze zich dus niet verwijderd hebben, omdat wij Christenen zijn, doch om gelegenheid te vinden zich van het geld meester te maken?“

„Ongetwijfeld.“

„Maar zij hebben toch van Saïd Kaled pasja strenge bevelen ontvangen en elke ongehoorzaamheid moet hun, wijl zij soldaat zijn, dubbel worden aangerekend.“

„Wat dat betreft, zij moesten zelfs zweren hun verplichtingen na te komen; doch als ik mij goed herinner, was deze eed zoo geformuleerd, dat zij wel een weg konden vinden om aan hun belofte te ontkomen. Zij hebben beloofd, zoo lang ik onder hun hoede stond even bezorgd te zijn voor mijn veiligheid als voor de hunne. Daar zij zich verwijderd hebben, sta ik klaarblijkelijk niet meer onder hun bescherming en is hun belofte dus ontbonden.“

„Dat is een verdenking, welke ik niet kan aanvaarden. Zij hebben het vertrouwen van den wali toch verdiend.“

„Hoeveel vertrouwen zij verdienen, hebben wij kunnen zien. Als het hun bedoeling was van ons gezelschap ontslagen te zijn, zouden ze wel terugkeeren naar Engyrieh en daar vertellen, dat ik hen had weggezonden. Doch nu rijden zij verder en wat het voornaamste is, niet achter ons, doch voor ons uit. Ik ben er zeker van, dat ze het op ons geld voorzien hebben.“

„Veroorloof mij nog een opmerking. Zij zijn uw beschermers, ze moeten het althans zijn. Als u nu iets overkomt, zal de wali hen van ontrouw verdenken. Dat weten zij evengoed, als ik het u zeg.“

„Bedenk toch, dat zij een heele reeks uitvluchten hebben. Men heeft mij overvallen, nadat ik hen had weggezonden. Daarbij komt, dat het bedrag 't welk ik bij mij heb, voor deze menschen, ook al moeten zij het samen deelen, een vermogen beteekent. Zij keeren misschien niet eens bij hun regiment terug, doch gaan ergens heen, waar de misdaad nooit wordt ontdekt. In het groote gebied van den Sultan is zoo iets heel gemakkelijk. Gij kunt het betwijfelen, doch ik ben er van overtuigd, dat mijn wantrouwen gerechtvaardigd zal worden.“

„Dan moeten wij er op bedacht zijn hen te ontwijken, effendi!“

„Is er dan een andere weg naar Oeroemdjili?“

„Van hier uit eigenlijk niet, doch wij kunnen wel naar Hadji Bektasj rijden en van daar terugkeeren door de bosschen en over de bergen.“

„Daar heb ik geen zin in. Hoe groot zou die omweg wel zijn.“

„Wij bereiken stellig niet voor den avond ons doel!“

„Dat kost ons een halven dag! Voor die schurken heb ik dat niet over. Wij zullen eenvoudig doorrijden.“

„Doch als ze nu werkelijk in het bosch op ons loeren? Het is wel op u gemunt, maar ze zullen zich verplicht gevoelen mij ook te vermoorden, want ik zou tegen hen getuigen.“

„Ge zijt officier geweest en ik denk dus wel, dat ge niet bang voor hen zijt.“

„Vrees ken ik niet, maar ik wil toch niet lichtzinnig zijn. Tegen een kogel van iemand, die in het bosch verscholen is, vermag heldenmoed niets.“

„Dat weet ik wel en daarom vraag ik ook geen heldenmoed. Een weinig voorzichtig te zijn is al voldoende.“

„Waarschuwt uw voorzichtigheid u dan, als ge moet uitwijken voor een moordenaar?“

„Ja. Wees niet bezorgd. Ik bezit in deze dingen meer ervaring dan gij vermoedt. Let eens op den weg waarop wij rijden. De grond is week en draagt de sporen van allen, die hier sedert van morgen langs zijn gekomen. De hoeven van de beide paarden zijn heel duidelijk te zien. Zoo lang wij deze sporen kunnen zien, is er geen gevaar, want vóór de Arnauten zich in een hinderlaag leggen, zijn ze genoodzaakt hun paarden het bosch in te voeren om die te verbergen.“

„Gij schijnt scherper oogen te hebben dan ik, want ik kan de hoeven der paarden niet onderscheiden van de sporen der voetgangers. Doch in elk geval is het gevaarlijk hen te volgen.“

„Neen. Als wij in het bosch komen, blijft gij een eind achter. Ge zijt dan in elk geval veilig; het overige kunt ge met een gerust hart aan mij overlaten.“

Ik mocht wel aannemen, dat hij geen lafaard was, doch het kostte heel wat moeite hem te doen vertrouwen in mijn zienswijze. Ten laatste volgde hij mij.

Men moet niet denken, dat wij een gebaanden weg voor ons hadden. Er was een pad, 't welk in den loop der tijden door veel geloop was ontstaan. Men kon naar rechts of links afwijken, al naar men wilde, zonder het pad te verlaten. Verderop werd het echter smaller, omdat daar het bosch begon. Dit bestond eerst uit lage struiken, waar hier en daar een enkele boom groeide.

Links van ons stroomde het rivertje, dat hier den begroeiden bodem vochtiger deed zijn dan in de vlakke het geval was. De hoefindrukken werden duidelijker. Ik hield stil, steeg af, maakte mijn gordel los en bond dien om den hals van mijn paard; vervolgens bond ik mijn stijgbeugels vast aan den zadeldriem en steeg weder te paard. Nadat ik het geweer, 't welk mij zou hinderen aan den kistrakdar had gegeven, droeg ik hem op mij langzaam te volgen, terwijl ik vooraan reed.

Hij wilde weten, waartoe dit noodig was, doch ik ging op zijn vraag niet in.

Het ging er nu om de plaats uit te vinden, waar de Arnauten in hinderlaag waren en bij dit gevaarlijk ondernemen mocht ik mij geen oogenblik blootgeven. Ik moest dus rijden op de wijze der Indianen, zóó, dat het paard mijn lichaam beschermde. Aan den kant der rivier waren de ruiters in geen geval verborgen; daarom stak ik aan die zijde mijn arm in den gordel en aan de andere zijde mijn voet in den vastgebonden stijgbeugel. Nu lag ik dus met mijn eene knie op het zadel, terwijl het andere been in de lucht zweefde. Door mij aan den gordel vast te houden, zat ik niet langer op het paard, doch hing ik langs de zijde van het dier, dat deze houding al te vreemd scheen te vinden en aanvankelijk niet vooruit wilde. Het moest echter gehoorzamen. Toen het eenmaal liep, was het gemakkelijk te besturen.

Ik hield zonder naar rechts of links te zien, de oogen scherp op den grond gericht, opdat geen enkele afwijking van het spoor mij zou ontgaan. De Arnauten hadden langzaam gereden om de bedevaartgangers, die misschien voor hen uitgingen, niet in te halen. Wij waren kort na elkander uit Boghaslajan weggereden en reden dus dicht achter elkander aan. Het was duidelijk, dat ik binnen weinige oogenblikken mijn doel zou bereiken.

Mijn paard galoppeerde, wat bij mijn houding het beste was. Mijn hoofd hing onder den hals van het dier en ik zag duidelijk de sporen in den vochtigen grond afgeteekend, tot deze plotseling afweken en tusschen de boomen voerden. Ik wist genoeg, wierp mijn paard om en reed terug. Daarbij hoorde ik niet ver van de plaats, waar ik was teruggekeerd een korten uitroep. De Arnauten hadden den zonderlingen ruiter gezien, zonder mij echter te herkennen. Het oogenblik, waarop zij mijn gestalte hadden waargenomen was daartoe te kort geweest. Natuurlijk zette ik mij nu weer op mijn gemak recht op in het zadel en vertelde, teruggekomen bij den kistrakdar, dat het mij gelukt was de hinderlaag te vinden. Wij kenden nu gemakkelijk onzen belagers uit den weg gaan.

We staken het ondiepe riviertje over, stegen af en leidden onze paarden meer dan een half uur aan den teugel door het bosch. Wij konden er zodoende verzekerd van zijn de gevaarlijke plaats ver genoeg achter ons te hebben en keerden daarna terug naar den weg op den anderen oever. Ongedeerd bereikten wij het einde van het woud, dat zoo licht noodlottig voor ons had kunnen worden.

Van nu af ging de tocht door een heuvelig landschap, 't welk door een voortdurende afwisseling van grasvlakten en boschjes prettig was om te rijden. Van tijd tot tijd zagen wij in de verte een dorpje of een eenzaam huis liggen, doch we zorgden er voor deze niet op korten afstand te passeeren.

De kistrakdar maakte liever een omweg, de menschen kenden hem hier en hij wilde zich niet laten beledigen. Wij konden evenwel niet alle ontmoetingen vermijden en er volgden incidenten welke wij als ruiters gelukkig door snel weg te rijden konden beëindigen.

„Es sabbi, es sabbi — de gevloekte, de gevloekte!" moest mijn beklagenswaardige kameraad bij elke ontmoeting hooren. „Spuwt op hem; werpt hem met steenen; sleurt hem van zijn paard! Allah vervloek hem; Allah verbrande hem; Allah vernietige hem!"

Hoe verder wij kwamen, des te meer menschen ontmoetten wij. En het scheen ook wel dat zij steeds opgewondener en fanatieker werden. Zij wilden alle naar Raisarijeh waar, naar ik later zag, de bedevaartgangers uit de geheele omgeving bijeen kwamen om gezamenlijk over den Antitaurus te trekken. Wee den mensch die het ongeluk zou hebben, door een ondoordachte handeling of een onvoorzichtig woord de buitengewone religieuze gevoeligheid van deze menschen te kwetsen. Wie geen Mohammedaan is, doet het beste zoo ver mogelijk uit de buurt te blijven en wij zagen inderdaad ook niemand, die aan zijn kleeding of anderszins als Christen was te herkennen. De groepen pelgrims werden nu zoo groot, dat wij ze bijna niet konden omtrekken. Wij zagen geen enkele ruiter onder hen, een voortteeken, dat het gevaar groot was de menschen tot woede te prikkelen. Hoogstens dreef een enkele zijn armzaligen ezel, met armoedige bagage bepakt, voor zich uit.

Het middaguur was reeds verstreken, toen wij den eersten bebouwd akker voor ons zagen liggen. Achter hagen en groepen ooftboomen steeg een smal zonderling gevormd bouwwerk in de hoogte, dat een minaret zou kunnen voorstellen. Wij waren in de nabijheid van Oeroemdjili gekomen.

Rechts van ons, ongeveer twee kilometer van de stad, zag ik verscheidenen eiken, prachtig gegroeid. Daaronder stond naast olijven en moerbezieboomen een huisje, geheel omgeven door een muur. Verderop was de horizon donker gekleurd. Daar bevonden zich uitgestrekte bosschen. De kistrakdar wees op het huis en zeide:

„Ginds woont mijn vader, de kluizenaar. Ge kunt hem gemakkelijk bereiken, indien ge het pad volgt tusschen de tabaks- en saffraanvelden. Mocht de deur toevallig open staan, ga dan toch niet in den tuin. De honden zouden u verscheuren. Sla op het bekken naast den ingang."

„Ik zal het doen. Doch waar blijft gij intusschen?"

„Ik rijd naar het bosch. Mocht ge mij dezen middag nog nodig hebben, haal mij dan. Ik zal u zien naderen. Als gij niet komt, neem ik aan, dat gij vannacht de gast zijt van mijn vader en zal ik wel een middel vinden om met u te spreken."

„Ge hebt niets te eten en gaat niet naar de stad. Ge zult honger lijden."

„Wanneer de stad niet zoo overvol was met pelgrims, zou ik naar mijn verloofde rijden. Doch nu zou men mij te veel hoonen. Voor den avond durf ik het niet te wagen. Honger zal ik echter niet hebben, want op het veld groeien hier meloenen, waarmede ik mijn maaltijd kan doen. God geve u geluk bij uw onderneming en doe uw plan gelukken."

Hij drukte mijn hand ten afscheid en reed in de richting van het bosch, terwijl ik mijn paard tusschen de velden doorstuurde naar het huis van den kluizenaar.

Dit lag eenzaam in de brandende zon. De boomen, welke boven den muur uitstaken, lieten de bladeren slap hangen. Die muren bleken heel dik en heel hoog te zijn. Aan de voorzijde bevond zich een houten deur. Zij was gesloten. Er hing evenwel een metalen bekken en een hamer. Ik sloeg op deze praktische bel en onmiddellijk klonk van de andere zijde van den muur een heftig geblaf, dat minutenlang aanhield en eerst na herhaaldelijk bevel van een menschelijke stem verstomde.

Dezelfde stem vroeg, zonder dat de deur werd geopend, wat ik wenschte.

„Is Ovnan bei, de voormalige mir alai thuis?" vroeg ik.

„Wie zijt gij?"

„Een bode van zijn vriend Saïd Kaled pasja, de wali van Engyrieh."

„Wacht!"

„Ik steeg van mijn paard en wachtte. Er verliep een half uur. Ik zette mij in het hoge gras, dat naast de deur welig groeide. Weer verliep een half uur. Ik belde opnieuw. Het zelfde hondengebrul klonk en daarna dezelfde stem:

„Wie is daar?"

„Nog steeds de bode van den wali."

„Wacht!"

Ik zette mij weder neer en wachtte één uur, twee, drie volle uren,. Toen kwam een stokoud, gebogen en in lompen gekleede kerel tusschen de velden door naar het huis; hij bleef staan, keek mij aan met een stekeligen blik, doch sprak geen woord.

„Behoort gij hier thuis?" vroeg ik.

Hij knikte, wat in elk geval ja moest beteekenen.

„Is de mir alai thuis?"

Hij schudde het hoofd, waarmede hij waarschijnlijk neen wilde zeggen.

„Ik moet spreken. Waar bevindt hij zich?"

Weer hoofdschudden. Ik was wel verplicht mijn laatsten en eenigen kogel hier te verschieten.

„Ik breng hem geld — veel geld!"

Ik had blijkbaar goed gemikt, want nauwelijks had hij het tooverwoord geld vernomen of de oude riep niet weinig verwonderd met onaangename stem:

„Geld, veel geld? Wacht maar mijn zoontje; wacht maar een oogenblik, lieveling van Allah, bode van gelukzaligheid. Ik zal Abdal gaan roepen. Hij is in de stad en spreekt heilige woorden tot de pelgrims. Hij is het hoofd van de sekte der „Tsjok reskinler" van de zeer strengen en het is de plicht van hem en zijn ordebroeders de geestdrift der geloovigen voor de vrome reis op te wekken."

Hij ging heen, snel, heel snel.

„Hoe lang moet ik nog wachten?" riep ik hem na.

„Nog even. Nog een paar minuten," antwoordde hij en toen verdween hij in een oogwenk Ja, geld doet wonderen.

De kluzenaar was dus het hoofd van de zeer strenge Mohammedanen. Ik had te doen met een fanatiek mensch. De vreugde over het bezit van aardsche goederen was bij hem niet geringer dan zijn vroomheid, want toen ik uitrekende, dat de bode ongeveer de stad kon hebben bereikt, zag ik beide mannen reeds terugkeeren.

De mir alai kon ongeveer vijf en zestig jaar oud zijn, was groot en sterk gebouwd en had het strenge, vast besloten gelaat van een asceet. Hij zag mij eenige oogenblikken onderzoekend aan en zeide vervolgens:

„Gij brengt geld? — Geef hier! Van wien komt het?"

„Van Saïd Kaled pasja."

„Ha, een geschenk voor de broeders van mijn orde. Geef hier!"

„Het is geen geschenk, maar iets anders."

„Zeg het dan!"

„Niet hier. Ik moet deze zaak in uw woning met u bespreken."

„Dat kan niet, want ik laat geen vreemde binnen."

„Het spijt mij. Een bode van den wali van Engyrieh is niet iemand, dien men als een bedelaar aan de deur afscheept. Dan ga ik dus maar heen."

Ik steeg te paard, zonder dat hij mij terughield en voegde hem nog toe:

„Het betreft anders uw pensioen, dat ge eindelijk zoudt ontvangen. Vaarwel!"

„Halt!" riep hij mij ontsteld toe, terwijl hij de teugels greep. „Mijn pensioen? Stijg af en kom binnen, u kan ik niet laten gaan."

Ik steeg schijnbaar aarzelend af. Hij had inmiddels de deur met eenige handgrepen, hoe weet ik niet, geopend, trad in den tuin en riep drie reusachtige honden eenige woorden toe, welke deze deden wijken. De onvriendelijke oude nam mijn paard over en ik ging met zijn heer het huis binnen, 't welk zoo armoedig was ingericht, dat het den naam van een woning eigenlijk niet meer kon dragen. De kamer, welke wij binnenkwamen, had als eenige ameublement een oud tapijt. Wij zetten ons er op neder.

Deze armoede kan als maatstaf dienen als men zich de verbazing wil voorstellen, toen ik den kluzenaar zijn pensioen neertelde, dat gedurende vijftien jaar op zich had laten wachten en nu met de verschuldigde rente werd afbetaald. Hij wist geen raad van blijdschap, snelde heen om zijn vrouw de goede tijding te brengen en keerde terug om te zeggen, dat ik zijn gast zou zijn en met hem naar de stad moest gaan om de ontvangst van enkele groepen pelgrims en de inwijding der heilige banieren bij te wonen.

De banier was natuurlijk niet het beroemde vaandel, hetwelk jaarlijks op een wit kameel naar Mekka werd gezonden, maar toch had ik lust gevolg te geven aan de uitnoodiging en ik stemde dus toe.

Nu werd ik zoo snel mogelijk voorzien van het beste, wat zijn armoede kon aanbieden; melk en vruchten. Abdal behandelde mij zoo vriendelijk, als voor zulk een menschenhater, gelijk hij was, mogelijk kon zijn. Dat wil zeggen: zonder eenige vriendelijkheid. Hij had slechts heel even zijn vreugde laten merken; nu was hij weer gesloten als tevoren, van een gesprek kon geen sprake zijn en ik durfde het niet wagen over zijn zoon te spreken. Half verzadigd, moest ik weer met hem mede naar de stad, een vuil nest, waar meer afval en puinhoopen dan steenen en meer geestelijk dronken Mohammedanen dan menschen waren.

De ontvangst der achtereenvolgens aankomende en voor het meerendeel doortrekkende groepen bedevaartgangers bestond uit een heesch Allah-gebrul. Over de inwijding van de heilige banier wil ik liever zwijgen. Deze menschen waren gek van godsdienstige dweeperij: zij brulden als tijgers, verwondden zich om den profeet hun bloed te wijden en begingen zulke onwijze buitensporigheden, dat ik er van walgde. Ik was daarom blijde, toen Abdal mij tegen het invallen van het duister uitnoodigde mede naar huis te gaan om het avondeten te gebruiken.

Ik begon er ernstig aan te twifelen, dat ik mijn doel, een verzoening tusschen hem en zijn zoon te bewerken, zou bereiken. Nog daargelaten, dat hij een zeer hardvochtigen aard had, was hij bovendien een zeer fanatiek Mohammedaan. Het was wel vooruit te zien, dat een verzoening slechts onder zeer bijzondere omstandigheden tot stand zou komen, Toch was ik vast besloten na het avondmaal of ook reeds tijdens den maaltijd mijn geluk te beproeven. De omstandigheden zouden echter een andere oplossing brengen.

Toen wij de poort doorgingen, moesten de honden opnieuw van mij worden afgehouden. De maan ging op en ik kon juist mijn paard zien, dat zich te goed deed aan het gras onder de boomen. Het zadel en de teugels hingen aan een haak in den muur. De mir alai bracht mij in dezelfde kamer, waar ik 's middags geweest was en verwijderde zich daarna, waarschijnlijk om zijn vrouw te vragen het eten op te dienen. Nauwelijks was hij van mij heengegaan of er weerklonk een woedend geschreeuw. Ik herkende zijn stem; hij brulde als een dwaas. De inhoud van zijn woorden bleef voor mij onverstaanbaar, duidelijk vernam ik echter de woorden sabbi, gevloekte en de steeds herhaalde vervloeking Allah partsjalamah, wat „Allah verplettere u," beteekende.

Zooals ik later vernam had zijn zoon met ongeduld op mij gewacht en dat ongeduld, toen het donker was geworden niet langer kunnen bedwingen. Hij was naderbij gekomen en had de poort, welke geheime sluiting hij kende, geopend. Als zoon des huizes behoefde hij voor de honden niet angstig te zijn. Hij had zijn vader en mij afwezig gevonden en was naar zijn moeder gegaan, bij wie de eerste hem vond. Wild drong hij op hem in, sloeg hem met zijn vuisten, wierp hem op den grond en ging te keer als eers krankzinnige. De moeder wilde haar man tot bedaren brengen, doch zij werd in een hoek gesmakt, waar zij weenend bleef liggen. De zoon kwam met moeite overeind en wilde zijn vader van zich afhouden, hij was gedwongen zich tegen hem te verdedigen; dit deed echter diens woede zoozeer toenemen, dat hij een geladen geweer van den wand greep en op hem aanlegde. Hij zou vast en zeker geschoten hebben; de kiskardar zag gelukkig in, dat hij met zulk een waanzinnig driftig man niet kon spreken en vluchtte.

Om echter uit het huis te komen, moest hij door het vertrek, waar ik mij bevond. Hij kwam aan de eene zijde binnenrennen, en wilde aan de andere zijde de kamer weder verlaten; daar zag hij mij en bleef staan. Doch reeds verscheen zijn vader achter hem, met het geweer in de hand en legde aan. Ik sprong toe, sloeg den loop op zijde en het schot kraakte en de kogel vloog rakelings langs het hoofd van zijn zoon in den wand.

„Wat doet gij, ongelukkige!" riep hij mij toe.

„Gij wilt uw eigen zoon verwonden?"

„Zwijg!" brulde hij. „Wat kan mij beletten dezen afvallige te tuchtigen, dien hond, die van Allah is afgeweken, dien verlorene en gevloekte, die niets anders te verwachten heeft dan de hel en haar pijnen!"

„Hij is uw zoon en gij zijt zijn vader!"

„Allah vergeve mij, dat hij mijn zoon is. Doch hoe weet gij, dat hij het is. Kent gij hem dan?"

„Ja, ik heb meerdere dagen met hem gereden."

„Dan wist gij dus, dat hij zich hier bevindt en tot mij wilde komen?"

„Ja."

„En gij hebt mij niet gewaarschuwd! Dan heeft hij, dien Allah moge vernietigen voor u verzwegen, dat hij een giatur, een Christenhond geworden is?"

„Neen, hij heeft het mij gezegd."

„En gij hebt niet op hem gespuwd, hem niet naar de hel vervloekt?"

Hij had deze vragen in de grootste haat uitgeschreeuwd, terwijl hij naar mij toe gebogen stond en mij met zijn vlamme oogen scheen te willen verteren. Hij was in een toestand, welke hem tot alles in gtaat maakte, maar ik antwoordde rustig:

„Hoe zou ik dat kunnen zonder hem onrecht te doen. Ik ben zelf immers ook een Christen!"

„Gij... gij... gij... een Christen!" Het leek of hij de woorden niet kon uitspreken; zijn oogen namen een wreede uitdrukking aan en zijn gezicht kleurde zich donkerrood, terwijl hij, sissend als een slang, mij toeriep: „En gij hebt het gewaagd te komen bij mij, dien men den kluizenaar noemt, bij mij, het hoofd der zeer strengen? Gij hebt in mijn gezelschap de inwijding van de heilige banier bijgewoond er uit met u, oogenblikkelijk er uit!"

Hij wachtte niet af, of wij gevolg zouden geven aan zijn eisch, doch snelde ons voorbij naar buiten. Wij hoorden, hoe hij de honden riep.

„Om 's hemels wil, verdedig u!" riep zijn zoon mij doodelijk ontsteld toe, terwijl hij zijn mes trok. „Als hij die duivels op ons aanhitst, zullen zij zelfs mij niet ontzien."

De oude man hitste inderdaad de honden op ons aan; ik hoorde ze komen en had nauwelijks tijd mijn geweer, dat tegen den muur stond, te grijpen. Op hetzelfde oogenblik kwamen zij binnenrennen, alle drie, de een na den ander, reusachtige dieren. Er bleef geen tijd voor plannen maken, er was geen keus. Zoodra zij binnen kwamen schoot ik de beide eersten neer en verpletterde de derde met een zwaren slag van mijn geweer den schedel. Ook de oude man kwam binnen; toen hij de doode dieren zag, vloog hij op mij aan. Ik moest optreden als tegen een gevaarlijk krankzinnige. Hem ontving ik eveneens met een kolfslag, welke hem tegen den grond deed zinken, zooals even tevoren zijn hond.

Achter ons klonk luid geweeklaag. De vrouw was op het hooren van mijn schieten binnengekomen. Voor mij, een vreemde, durfde zij zich niet laten zien. Daarom ging ik naar buiten, zadelde mijn paard en wachtte tot de kistrakdar volgen zou. Deze kwam eenigen tijd later en zeide:

„Ik heb moeder gerust gesteld. Vader is niet gekwetst, doch slechts bewusteloos. Wij moeten vertrekken, voor hij ontwaakt.”

Vervolgens opende hij de poort en bracht mij in de nabijheid der stad op een plaats, waar ik kon wachten, tot hij zijn paard had gehaald. Na zijn terugkomst reden wij naar de stad om aan de andere zijde op den weg naar Raisarijeh te komen. Wij hadden de eerste huizen nog niet bereikt, toen we langs twee ruiters kwamen, die zich op den weg hadden geposteerd en bij onze nadering terzijde weken, zoodat wij hen niet konden zien.

Doch het kwam mij voor, dat deze mannen de beide Arnauten waren geweest.

III

De kistrakdar had zich werkelijk met veldmeloenen verzadigd, ik had evenwel niets kunnen eten en zocht daarom, zoodra wij in de stad waren, den eenigen bakker op, die er woonde, om bij hem iets eetbaars te koopen. De bedevaartgangers hadden zijn voorraden echter zoodanig aangesproken, dat er eigenlijk niets meer voorradig was. Gelukkigerwijze echter had de man mij gezien aan de zijde van den kluizenaar en daar hij mij voor een vriend van dezen aanzag, haalde hij, uit achting voor het hoofd der „zeer strengen” een Oostersch, dat wil eigenlijk zeggen een bijna niet te verteren, brood voor den dag. Toen ging het weer verder, want mijn metgezel wilde zich liever niet in Oeroemdjili laten zien. Het liefst zou ik onderweg hebben overnacht, doch hij stelde voor terstond naar Raisarijeh door te rijden, wijl men hem hier overal kende en onaangenaamheden dus moeilijk waren te vermijden.

Terwille van hem stemde ik toe.

De weg bedroeg nog omstreeks tien kilometer, wat geen geringe taak was voor paarden, welke eigenlijk dringend rust behoeften.

Bij Kizil Irmak moesten wij van een veerpont gebruik maken. Toen wij bij de rivier kwamen, was de veerman wakker. Hij had aan den oever een vuur aangelegd, omdat den geheelen nacht door pelgrims kwamen om zich te laten overzetten. Anderen hadden een gemakkelijk plaatsje opgezocht en wachtten in diepen slaap den morgen af. De pont bestond uit opgeblazen dierenhuiden, welke met een laag aarde waren bedekt. Tegelijk met ons stegen een aantal pelgrims in en juist wilde de veerman afstooten, toen een hunner riep:

„Halt! Wilt ge Allah en de profeten beleedigen door met es sabbi, met den gevloekte, te varen? Daar staat hij, midden onder u, Allah vervloeke hem!”

Zij weken allen achteruit, enkelen spuwden zelfs op hem en keerden terug naar den oever. Slechts door een kras optreden mijnerzijds, het toonen van mijn tenbih en een rijkelijke betaling konden wij gedaan krijgen, dat de veerman ons naar de overzijde bracht. Hij verzekerde ons, dat de pont moest worden gereinigd en gewijd door spreuken uit den Koran, eer een geloovige Moslem er weder gebruik van zou maken.

Dit vooral was hoogst ergerlijk, maar zou ons toch van voordeel blijken te zijn.

Onze nachtelijke rit leverde geen moeilijkheden op daar het volle maan was en de hemel geheel onbewolkt. Doch de helderheid van den nachthemel maakte dat de kistrakdar enkele malen door pelgrims, die wij achterhaalden, werd herkend. Wij moesten dan steeds de vreeselijkste vloeken en verwenschingen aanhooren; doch overigens gebeurde op onzen tocht naar Raisarijeh niets, dat waard is vermeld te worden.

Het was laat in den morgen, toen wij deze aan den noordelijken voet van den Ardsjits gelegen stad bereikten. Het is een zeer oude plaats, die eeuwen geleden Mazaca heette en nadien Caesarea Eusebia, de meest beroemde van de steden, welke den naam Caesarea gedragen hebben. De stad is zeer onregelmatig gebouwd met smalle straten en vuile, kleine huizen. Toch zag ik enkele grootere gebouwen en één van die behoorde aan den Franschen consul, voor wiens woning wij natuurlijk afstegen.

De kistrakdar had mij de stellige verzekering gegeven, dat ik als een oude bekende en goed vriend zou worden ontvangen en ik ondervond de waarheid van zijn woorden ten volle.

De consul, een groothandelaar, was een vroom, ernstig en daarbij zeer welwillend man; zijn vrouw een vriendelijke zorgzame gastvrouw, terwijl zijn dochter niet alleen een schoonheid mocht worden genoemd, doch bovendien in het bezit bleek te zijn van een hartelijk en vroolijk karakter. Het was niet zoo heel vreemd, dat zij het hart van mijn nieuwen vriend geheel en al had gewonnen.

Het gesprek kwam alras op de gebeurtenis van den vorigen dag. Ik merkte, hoe deze familie het leed van den kistrakdar meevoelde en meedroeg. Inmiddels werd een maaltijd aangericht en vervolgens begaven wij ons, na verzadigd te zijn, ter ruste, omdat de nachtelijke rit veel van onze krachten had vergegd. De kistrakdar legde zich thans in een blijde stemming neder, want nu hij zijn aanstelling gekregen had, was de consul bereid zoo spoedig mogelijk den dag van de bruiloft vast te stellen.

Ik sliep snel in, doch werd spoedig weder gewekt door een ontzettend rumoer, dat zich voor het huis liet hooren. Er moest iets heel bijzonders gebeurd zijn. Ik stond op om te zien, wat er gebeurde en wilde juist naar buiten gaan, toen de consul naar binnen kwam stormen en ontsteld uitriep: „Zijt gij reeds wakker? Gelukkig! Denk u eens in. U en mijn schoonzoon zullen gevangen worden genomen. De politie is buiten met een groote menigte menschen.”

„Gevangen worden genomen? Waarom?” vroeg ik.

„Gij moet vannacht bij den kluizenaar hebben ingebroken, hem bestolen en zelfs verwond hebben. Hij had gisteren veel geld ontvangen en dat moet gij hem nu hebben ontnomen. Hij is u hierheen gevolgd en heeft u bij den kadi aangeklaagd.”

„Zoo, zoo. Dit is in hooge mate interessant! Eerst breng ik hem geld na een gevaarlijken tocht van zestig kilometer gemaakt te hebben, dan breek ik bij hem in om het te stelen!”

„Ja, het is onzin, maar een lastige en voor u zeer gevaarlijke onzin.”

„Hoe dat zoo?”

„Vraagt gij dat nog, monsieur? Ja, gij beroept er u op, dat ge hier vreemdeling zijt en dat ik consul ben! Ik kan uw uitlevering weigeren, doch bedenk, dat wij in den tijd der bedevaarten zijn. Dan is een Mohammedaan onberekenbaar. Er zijn honderden pelgrims in de stad. Zij verblijven op alle hoeken en pleinen. Als er nu één vonk in deze licht ontvlambare massa wordt geworpen, ontstaat er een brand, waarvan het einde niet is te overzien.

„Ik geloof, dat een vierde deel van de plaatselijke bevolking uit Christenen bestaat.”

Ja, maar het zijn Armeniërs, die den westerlingen nog vijandiger gezind zijn dan de Mohammedanen. Hoe dikwijls hebben zij onze godsdienstoefeningen niet verstoord, zoodat wij die in het geheim moeten houden, hoe dikwijls hebben zij niet bedreigd onze kleine kapel af te branden. Ik moet bekennen, dat ik mij in groote verlegenheid bevind.”

„Dat zal heel spoedig eindigen, want ik ben niet van plan u door mijn aanwezigheid in moeilijkheden te brengen. Zeg mij slechts dit eene: kunt ge de uitlevering van den kiskrakdar weigeren?”

„Neen, hij is Turksch onderdaan.”

„Welnu, lever dan ons beiden uit!”

„Dat zegt gij, omdat ge het gevaar, waarin ge u bevindt, onderschat. Hoort ge die menigte?”

Hij maakte mij op het rumoer buiten opmerkzaam. Ik hoorde schreeuwen:

„Es sabbi, es sabbi! Kristianlar disjari, disjari Kristianlar, de gevloekte, de gevloekte! naar buiten met den Christen, naar buiten met den Christen!

Dat klonk werkelijk dreigend. Als we dat razend Mohammedaansch gepeupel in handen vielen, waren we geen oogenblik meer zeker van ons leven.

„Heeft uw huis slechts één uitgang?” vroeg ik daarom.

„Neen. Men kan door den tuin in een achterstraatje komen.”

„En hoeveel politie heeft de kadi gezonden?”

„Zes man.”

„Dan kunnen drie hunner ons door den tuin wegbrengen, terwijl de andere drie de menigte geruststellen, door aan de menschen te vertellen, dat wij reeds bij den kadi zijn.”

„Dat kan; dat is een goede oplossing, monsieur! En om u te laten zien, dat ik u niet in den steek wil laten, zal ik medegaan naar den kadi.”

„Uitstekend. Onze onschuld zal in elk geval blijken, doch het zou kunnen zijn, dat ik uw hulp noodig had.”

Twee minuten later gingen wij, de consul, de kiskrakdar en ik, begeleid door drie agenten, langs stille straatjes naar den kadi, wiens woning wij eveneens door een achterdeur binnengingen. Ik had alles, wat mij toebehoorde medegenomen, ook mijn dubbelloop. Wij gingen door een grooten tuin, waar een groote menigte verzameld was. Het was de dag, waarop het gerecht zitting houdt en het is in het oosten bijna een tooneelvoorstelling, wanneer men de terechtzitting bijwoont, de uitspraken hoort en de voltrekking van de vonnissen, waaronder veel lijfstraffen voorkomen, welke onmiddellijk worden toegeëdiend, kan gadeslaan. Daarna kwamen wij in een groot vertrek, de ambtskamer van den kadi. Hij bevond zich daar. Niemand was bij hem.

Deze vertegenwoordiger van het recht van den grooten heer was een dikke Turk met een vriendelijk gezicht. Een uitdrukking van goedheid lag op zijn gezicht. Hij verwelkomde den consul, wien hij de hand schudde, en op een rek met gestopte pijpen wees, dat op het tapijt lag naast een glimmende houtbak. Den kiskrakdar, een afvallige, scheen hij niet te zien. Mij zag hij een oogenblik oplettend aan; daarop zeide hij:

„Als ge het geld gestolen hebt, zeg het dan onmiddellijk; ik breng u toch wel tot bekentenis.”

Inplaats van antwoord te geven gaf ik hem mijn tenbih en zette ik mij naast den consul neder om evenals deze een pijp aan te steken.

Deze houding en de inhoud van het dokument brachten den kadi in de war. Hij wreef over zijn voorhoofd, over zijn neus en krabde zich achter de ooren.

„De zaak schijnt mij heel anders te zijn, dan ik aanvankelijk dacht! Is het niet zoo?”

„Het is mogelijk,” antwoordde ik. „Hoe hebt ge u de geschiedenis gedacht?”

„Wel, dat gij een spitsboef waart.”

„Ja, dan zou het een eenvoudig geval zijn. Ik kreeg een behoorlijke tuchtiging en werd een paar jaren achter gegrendelde deuren opgeborgen. Doch ik ben vooreerst geen spitsboef en vervolgens moet het geding, daar ik een vreemdeling ben op een geheel andere plaats worden gevoerd.”

„Ge zijt toch gisteren bij Osman bei, den mir alai geweest, dien men den kluizenaar noemt?”

„Ja; ik heb hem het geld gebracht, 't welk Saïd Kaled pasja mij toevertrouwde.”

„Vertel mij, hoe gij bij hem gekomen zijt, hoe gij van hem zijt weggegaan, en wat er tijdens uw bezoek bij hem is voorgevallen.”

Ik gaf gevolg aan zijn verzoek en bracht een uitvoerig verslag uit over het gebeurde. Ten slotte maakte ik gewag van de beide ruiters, die ik had opgemerkt bij de eerste huizen van Oeroemdjili en gehouden had voor de Arnauten. Hij volgde mij in gespannen aandacht, las nog eens mijn tenbih, sloeg vervolgens met de palm van de hand op het papier en zeide:

„Uw verhaal en deze tenbih bewijzen alles. Een man, wien de wali van Engyrieh zulk een groote som gelds toevertrouwt, kan geen misdadiger zijn. Ik zal den kluizenaar laten roepen.”

Hij gaf een der mannen, die ons gebracht had en tegelijk met ons waren binnengekomen, een wenk. De man verwijderde zich en bracht weinige oogenblikken daarna den mir alai binnen.

Toen deze ons zag, vloog hij op zijn zoon af, sloeg hem met zijn rechtervuist — de linkerarm hing in een verband — in het gezicht en riep hem toe:

„Vervloekte, afvallige, hond, die zijn eigen vader berooft! Allah verplettere u! Geef mijn geld! Waar is het? Hebt gij het gedeeld?”

Toen sprong hij op mij toe, bleef voor mij staan, strekte de gebalde vuist uit en riep:

„Verrader, leugenaar, moordenaar, zeg onmiddellijk waar het geld is, anders is het met u gedaan! Buiten staan honderden vrome pelgrims, die u verscheuren zullen als gij niet bekennt!”

Ik antwoordde natuurlijk niet; de kadi voegde hem in mijn plaats toe:

„Zwijg dwaas! Deze effendi is een beroemd geleerde uit Frankistan, maar geen dief. Hij heeft het vertrouwen van onzen beroemden Saïd Kaled pasja en hij denkt er niet aan zich aan uw piasters te vergrijpen!”

„Hij is het; ik weet het zeker!” antwoordde de woedende man.

„Hij wilde mij doodschieten, doch trof mij slechts in den arm. De kogel ging door het vleesch en sloeg plat tegen den muur. Ik heb dien medegenomen. En ook nog iets anders heb ik bij mij, namelijk een getuige, die bewijzen kan, dat deze christenhond uit Frankistan zeer veel geld en dus het mijne, in zijn zak had.”

Hij had den diefstal bij den kadi aangegeven en moest het geval derhalve nog eenmaal vertellen, waar wij bij waren. Een uur, nadat wij ons hadden verwijderd, was hij gaan slapen, na eerst nog het geld voor zijn vrouw uitgeteld te hebben. Hij had het geborgen in een kast. Deze kast stond tusschen hem en zijn vrouw op den grond. Kort nadat hij was ingeslapen, werd hij wakker door eenig gestommel; hij voelde naar de kast en greep daarbij den arm van een man, die het geld wilde stelen. Er ontstond een worsteling, tijdens welke bleek, dat er twee inbrekers waren. De eene rukte de kast los; de andere had den ouden man vastgehouden; toen deze wegsnelde en merkte, dat hij vervolgd werd, had hij geschoten. De mir alai was gewond en had van een verdere vervolging afgezien. De dieven moesten over den muur zijn geklommen en hadden door het venster het tellen van het geld gezien. Er waren geen sloten op de deuren, de inbraak was geslaagd, omdat ik de honden had moeten doodschieten.

De kluizenaar liet nu den platgeslagen kogel zien. Het was er een uit een pistool, maar noch de kiskrakdar, noch ik bezaten een pistool. Als getuige trad de pelgrim op, die ons op de veerpont had beleedigd. Zijn getuigenis was gunstig voor ons in plaats van ongunstig, want wij konden bewijzen dat wij ten tijde van de inbraak op de rivier waren. Toch bleef de oude man bij zijn meening. Hij bevestigde onder eede, dat wij de dieven waren, doch ontving van den kadi een scherpe terechtwijzing en werd ten laatste verzocht heen te gaan. Toen hij ondanks dit op mij bleef schelden, dreigde de kadi hem gevangen te zullen nemen en te laten bastonneeren, indien hij nog een enkel beleedigend woord sprak. Daarom richtte hij zijn woede nu uitsluitend op zijn zoon, aan wien de kadi zich niets liet gelegen liggen. Hij had zelf nog geen enkel woord tot den kiskrakdar gericht; voor hem, den strenggeloovige moslem, bestond de „gevloekte” niet eens.

„Sabbi, verwenschte sabbi, gij hebt uw eigen vader bestolen!” riep de oude, terwijl hij zijn zoon in het gelaat sloeg en op hem spuwde. „Allah partsjalamah — Allah verplettere u. Ik weet niet of ik eenmaal den hemel zal beërven, want gij zijt mijn zoon en hebt mij de zaligheid van het eeuwige leven en de heerlijkheid van het paradijs ontroofd. Moge de Satan u vernietigen!”

Op deze wijze ging het een tijdlang voort. De kiskrakdar was gevangen genomen en mocht zich niet verwijderen; als zoon wilde hij zich niet vergrijpen aan zijn vader en dus was hij gedwongen diens beleedigingen in woorden en daden zwijgend te dulden. De kadi deed niets. Hij gunde hem, die tot een ander geloof was bekeerd de tuchtiging, welke hem ten deel viel. Doch ik wilde het niet langer aanzien. Ik stond op, schoof tusschen vader en zoon in en riep dreigend:

„Zwijg nu! Alles wat gij uw zoon verwijt geldt ook mij. Moet ik de hulp van den kadi tegen u inroepen, welke deze mij niet mag weigeren?”

Dit sloeg in. Hij wendde zich van zijn zoon af en antwoordde:

„Ja, ik moet hier zwijgen, want de oogen van het gerecht zijn met blindheid geslagen; Allah zal richten tusschen u en mij en dat nog heden, vandaag zelfs. Allah partsjalamah, Allah verplettere u!”

Hij ging heen en juist op het rechte oogenblik, want de kadi voelde zich door zijn uitdrukking, dat het gerecht met blindheid was geslagen in hooge mate beleedigd; toch liet hij hem nog gaan zonder bestraffing. De dienaar van het recht hield het voor zijn plicht zich te verontschuldigen voor de moeite, welke hij ons had veroorzaakt en hij deed dit op de omslachtige Oostersche wijze, zoodat wij eerst een uur later konden gaan.

Inmiddels had de kluizenaar zijn uiterste best gedaan de menigte buiten tegen ons in het harnas te jagen. Zoodra wij in den tuin kwamen, werden wij met verwenschingen ontvangen. Wij durfden het huis niet aan de voorzijde verlaten; het woeste rumoer, dat daar weerklonk, sprak duidelijk genoeg uit, wat ons te wachten stond. Daarom gingen wij naar achteren, naar dezelfde deur, door welke wij waren binnengekomen. Wij bereikten die wel, maar de verbitterde menschen drongen achter ons aan en toen wij op straat kwamen, zagen wij rechts van ons een troep staan, welke ons scheen op te wachten en onder wild geschreeuw op ons toekwam. Aan het hoofd van die bende liepen de beide Arnauten. Naar links was de weg vrij. We snelden in die richting voort, want vluchten kon het eenige middel zijn aan een lynchpartij te ontkomen.

„Grijpt hen, de ongeloovigen, de vervloekten!” gilte de tierende menigte, welke achter ons aanrende. Weldra kwam een tweede groep ons tegemoet; wij holden een zijstraat in en voort ging het, de vervolgers achter ons aan, totdat het ons ten laatste toch gelukte hen op een dwaalspoor te brengen. Toen hielden we stil om adem te scheppen. Wij bevonden ons in het zuidelijk gedeelte der stad; de bewoners schenen, naar het rumoer te oordeelen allen op de been te zijn om ons te vangen.

„Gij kunt onmogelijk terugkeeren," zeide de consul. „Gaat naar de kapel; daar zijt gij veilig. Ik zal u bericht zenden, wanneer ge terug kunt komen. In de stad heerscht op het oogenblik een opwinding, waaruit de grootste onlusten voortkomen. Ik vrees voor de Christenen, die hier wonen. Ik zal probeeren naar huis te komen om de anderen te waarschuwen." Wij scheidden dus van elkander; ik steeg met den kistrakdar, die de omgeving der stad nauwkeurig kende, den berg op, waar wij tusschen het kreupelhout voldoende gelegenheid vonden om ons te verbergen.

De Ardsjits, aan den voet waarvan Raisarijeh ligt, door de ouden den mons argaeus genoemd, is een indrukwekkende, uitgedoofde vulkaan, die steil en onherbergzaam tot boven de sneeuwrens klimt. Er was een steil, smal, maar toch goed onderhouden pad, waarlangs mijn geleider mij naar boven voerde. Om de rotsen te vermijden moesten wij nu eens naar rechts, dan weer naar links gaan en toen stonden wij plotseling voor een klein, houten gebouw, dat op een plateauvormige rots was opgetrokken. Het was de kapel, waarin de weinige Christenen bij elkander pleegden te komen. Aan de voorzijde en rechts van ons ging de helling loodrecht naar beneden, links van ons was een spleet in de rots, vrijwel geheel verborgen door struikgewas. De kistrakdar stak zijn hand tusschen de takken, en trok een touw op, 't welk daar verborgen hing. Ik bemerkte, dat aan dit touw een plank van ongeveer drie meter lengte bevestigd was, welke hij over de spleet legde. Zoo werd een brug gevormd met behulp waarvan wij over de kloof kwamen. Hij trok de plank achter zich aan en zeide:

„Zoo! Nu kan niemand bij ons komen en zijn wij in veiligheid. Slechts twee menschen weten van het bestaan dezer schuilplaats, namelijk mijn verloofde en ik; zelfvervaardigde ik de planken brug, en hier was het, waar ik de waarheid van het Christendom leerde kennen."

Wij zetten ons neder aan den rand van de rots. De stad lag aan onze voeten. Wij zagen een ongekeerde drukte op de straten. De opwinding scheen nog te zijn toegenomen. Rechts van ons, aan de overzijde, stond de kapel. Nu zag ik met een enkelen oogopslag, dat zij op een gevaarlijke plaats was gebouwd. Het vooruitstekend gedeelte der rots, dat haar droeg was doorgroefd met scheuren en scheen brokkelig te zijn. Het fundament was sterk genoeg om de kapel te dragen, maar ik meende te mogen betwijfelen of het een groot aantal menschen kon houden. Toen ik den kistrakdar daarop opmerkzaam maakte, zeide hij, diezelfde gedachte ook gehad te hebben, maar langzamerhand was hij aan het dreigende gevaar gewoon geraakt. Nog terwijl hij dit zeide, hoorde wij stemmen aan de overzijde van de kloof.

Wij loerden voorzichtig tusschen de takken door en zagen onze vervolgers verschijnen, den kluzenaar, de beide Arnauten en nog vele, vele anderen, die elkander verdrongen om boven te komen. Wij konden hooren, wat zij spraken. Het was een vergissing geweest te meenen, dat zij ons spoor hadden verloren. Zij begrepen, dat wij naar boven zouden gaan en vulden nu de geheele kapel en het plateau. Wanneer zij ons ontdekten, waren wij verloren, doch zij bemerkten ons niet en staken uit woede daarover het kerkje in brand. Onder luid gejoel en godslasterlijke uitroepen stonden zij nu te kijken naar de hoog op-laaierende vlammen. Plotseling ontdekte ik tot mijn ontsteltenis een spleet in de rots, waarop zij stonden, een spleet welke ik nog niet had gezien. Deze werd breeder, breeder... de rots moest afbreken.

Mijn eigen toestand vergetend, schreeuwde ik luide om hen te waarschuwen, doch reeds zag ik niets meer. De rots was verdwenen en met die ook de kapel en de menschen, die ons naar het leven hadden gestaan. Op hetzelfde oogenblik weerklonk in de diepte een luid gekraak, alsof de geheele berg in elkaar stortte. De kistrakdar sprong op, sloeg beide handen voor het gezicht en gilte:

„Mijn vader, mijn vader! God heeft geoordeeld! Vreeselijk!"

Hij wilde naar beneden; ik hield hem tegen. Er viel niet te denken aan redding, want degenen, die naar beneden waren gestort moesten verpletterd zijn, evenals de rots zelf. Wij konden slechts ons zelf redden, door te blijven schuilen.

Geen pen kan de volgende uren beschrijven. Wij zagen wat er beneden voorviel. De gansche bevolking van het stadje scheen aan den voet van de rots bijeen te zijn om de lijken uit de puinhoopen te voorschijn te brengen. Mijn metgezel bevond zich in een troosteloozen toestand. Tegen den avond hoorden wij een vrouwenstem, welke voortdurend zijn naam riep. Wij gaven antwoord en gingen op het geluid af. Het was zijn verloofde, die zich, toen zij hem weerzag, hartstochtelijk weenend in zijn armen wierp! Geruimen tijd duurde het, eer zij kon spreken. Men had natuurlijk gemeend, dat wij beiden ook naar beneden waren gestort. De kadi was gekomen om het reddingwerk te leiden en de identiteit der verongelukten vast te stellen. Velen waren echter onherkenbaar. Toen men de beiden Arnauten onder de puinhoopen uittrok, had de ambtenaar van het gerecht gedacht aan mijn vermoeden en hun kleederen en zakken laten doorzoeken. Zij waren in bezit van het gestolen geld. Onze onschuld was dus overtuigend gebleken. Toch zou het gevaarlijk zijn uit de schuilplaats te komen, want al waren wij onschuldig, men hield ons voor de oorzaak der ontzettende gebeurtenis. Er vielen heel veel doden te betreuren. Het lichaam van den kluzenaar was ook gevonden, maar in een vreeselijken toestand.

Het meisje keerde terug om haar ouders te vertellen, dat wij gered en ongedeerd waren. Toen het donker was, kwam de consul zelf om ons te halen en korten tijd nadien bereikten wij onopgemerkt zijn woning. De kistrakdar wilde voor alles zijn vader zien en ik ging met hem de kamer binnen, waar het lichaam lag. „Allah partsjalamah — Allah verplettere u!" Hoe dikwijls had de oude man deze verwen-sching niet op de lippen genomen; nu was hij zelf verpletterd. Geen lid van zijn lichaam was ongedeerd gebleven. „Allah zal richten tusschen u en mij, heden nog, op dezen dag," had hij gezegd. Met welk een ontzettende nauwkeurigheid waren deze woorden in vervulling gegaan. Allah had gericht!

Wat er verder gebeurde? De hoofdman der zeer strengen werd den volgenden nacht in stilte begraven door... Christenen. Een ijlbode had zijn vrouw gehaald. De zoon van hem, die zoo ellendig omkwam is thans nog kistrakdar van Malatijek en heeft zijn stoeterij beroemd gemaakt tot buiten de grenzen van zijn land. Zijn verloofde is voor hem gebleven wat zij steeds was — zijn zonneshijn. Zegen en geluk rusten op alles wat hij onderneemt en lang vergeten is de naam die in het leven van den kistrakdar zoo-veel ellende bracht, het vreeselijke: es Sabbi, de gevloekte....

Karl May, Scheba et Thar = De leeuw van de bloedwraak

Uit: Karl May, Naar het land van den zilveren leeuw. Vertaald door: C. van der Tonge-Koster.

Uitgegeven door A. G. Schoonderbeek, Laren 1921 (met door CvdL aangepaste spelling c.a.).

Vertaling van: Im Reiche des Silbernen Löwe, deel I.

(172) De Kabila (afdeling) van de Haddediñ behoort, zoals men weet tot de Shab (volk) van de Shammar. Nu had de kleine hadji reeds lang, ja, zelfs reeds van zijn verkiezing tot sjeik van de Haddediñ, het nodig geacht, de Dshebel Shammar en Haïl, de hoofdplaats van dit landschap op te zoeken, om de sedert lange tijd afgebroken betrekkingen tot de stamgenoten weer aan te knopen. De hadji was niet alleen een moedig krijgsman maar ook een verstandig staatkundige en zijn Hanneh stond hem met betrekking tot het laatste met haar beste raadgevingen goed ter zijde. Beiden koesterden de overtuiging dat een vernieuwing van deze verbintenissen hun Haddediñ van veel nut zou zijn en hun een aanzienlijk overwicht zou verschaffen op de omwonende stammen, die ondanks de met hen gesloten vredesverdragen niet al te best te vertrouwen waren. Volgens de gebruiken van de Bedoeïenen en ook nog wegens andere redenen had hij die reis eigenlijk moeten ondernemen met een grote, schitterende troep ruiters, ten einde indruk op de Dshebel Shammar te maken; maar dat zou een onderneming zonder enig gevaar geweest zijn, waarbij hij geen roem zou kunnen behalen. Hij wilde avonturen beleven, waarvan hij dan later zou kunnen vertellen op zijn eigen manier en hij had zich dus ernstig afgevraagd of hij niet liever alleen zou rijden. Toen had Hanneh hem toornig zijn waaghalzerij verweten en had hem op een toon „van strenge liefde en toornige genegenheid" gezegd, dat zij het niet zou toestaan. Gelukkig was toen de aankondiging van mijn bezoek gekomen en die had de zaak een geheel andere wending gegeven.

Welk een genot met Kara Ben Nemsî naar de Dshebel Shammar te rijden en zich daar te kunnen vertonen als „de vriend en beschermer van deze grootste held op het gehele aardrijk." Er was dan geen begeleiding nodig en hem stonden avonturen te wachten waarover „het nageslacht zich verbazen zou". Tegelijkertijd kon dan ook een wens vervuld worden welke niet alleen de stoutmoedige hadji maar ook zijn voorzichtige Hanneh reeds lang gekoesterd had: Kara Ben Halef, hun zoon, vond daar misschien gelegenheid de Haddediñ te tonen dat hij de waardige zoon van een dapper en moedig vader was. Dat was een van de vurigste hartewensen van zijn ouders. Wel was Halef overtuigd dat er voor zijn zoon geen beter beschermer kon zijn dan hij zelf, maar Hanneh was het daarin niet geheel met hem eens; zij vertrouwde mij haar kind veel liever toe dan de vader alleen en toen ze gelezen hadden dat ik zou komen, waren ze samen overeengekomen dat Kara Ben Halef ons zou vergezellen. Ze hadden er niet over gedacht mij te vragen of ik zin had die reis mee te ondernemen; (173) ze veronderstelden zulks als iets dat vanzelf sprak. Natuurlijk vroegen ze het mij, en daar zo'n uitstapje mij zeer welkom was, gaf ik terstond mijn toestemming — juist zoals ze verwacht hadden.

Halef vroeg mij betreffende het meenemen van een afdeling Haddediñ: „Beste Sihdi, u bent steeds van mening geweest dat veel metgezellen op reis hinderlijk zijn. Is dit ook nu nog uw mening?"

„Ja. Waarom wil je dat weten?"

„Omdat ik mij voorgenomen had deze reis te ondernemen met vele honderden krijgslieden, daar zulks meer indruk maakt dan wanneer ik met slechts weinig lieden kom. Nu u hier echter aangekomen bent, denk ik met trots aan onze gevaarlijke tochten en aan de vele daden die wij zonder enige vreemde hulp verricht hebben. Aan de roem die wij daardoor geoogst hebben, heb ik te danken dat ik sjeik van de Haddediñ ben geworden. Ik ben helaas niet in staat geweest die roem te vergroten, omdat de laatste jaren bijna geheel werkeloos voorbij zijn gegaan. Moeten mijn ledematen roesten en mijn moed op een oude sabel gelijken die men niet meer uit de schede trekt? U kent uw trouwe Halef toch en u weet dat het gevaar voor hem even nodig is als voor de vis de stroom van het water. Mijn ziel verstikt in deze rust en mijn geest gelijkt op een adelaar die Allah in een slak veranderd heeft. En wat zal er van mijn zoon Kara Ben Halef worden als hij geen gelegenheid krijgt zijn vlugheid te tonen en zijn dapperheid te bewijzen? Hij wordt een onnuttig mens die niets kan dan lagmi (dadelsap) drinken en eens zal sterven aan rasha el burukda (verkoudheid). Is dit niet treurig? Kan hij uitmunten als ik hem meeneem onder bescherming van honderd ruiters? Nee! Daarom begroet ik uw aankomst met duizend vreugden. Ik heb verlangen weer eens iets te beleven wat in de boeken van de helden wordt opgetekend en dat kan ik slechts wanneer wij doen zoals wij vroeger gedaan hebben; wij rijden alleen. Wat zegt u er van?"

„Vraag eerst wat de krijgslieden er van zeggen die jou zouden vergezellen en die hier moeten blijven."

„Die vraag ik niet. Ik ben hun sjeik en zij moeten gehoorzamen. Ik zal hen later schadeloos stellen door een grote jachtrit te houden. Dus, beste Sihdi, laat mij horen welke raad u mij geeft!"

„Wat mij betreft rijden wij alleen en dit is ook om andere redenen het beste."

„Welke redenen bedoelt u?"

„Denk allereerst eens aan de afstand. Van hier tot de Dshebel Shammar zijn minstens veertien dagreizen met de vlugge rijkameel, want paarden kunnen we niet nemen omdat het water ontbreekt. Dus zou je bij je honderd ruiters ook honderd lastkamelen nodig hebben om de waterzakken te vervoeren; dan zouden wij daar eerst na vier of vijf weken aankomen. (174) Vanwaar moeten we het water voor de overblijvende drie weken nemen? En denk aan de vijandige stammen, wier gebied wij moeten doortrekken. Een troep van honderd ruiters moet door hen beslist ontdekt worden, terwijl drie personen hoogstwaarschijnlijk ongezien blijven. En daar je naar roem tracht, vraag ik je: welke eer is groter, als honderd mannen of slechts drie mannen de gevaren die wij tegemoet gaan gelukkig overwinnen?"

„Het laatste, Sihdi, het laatste natuurlijk! U komt mijn wensen tegemoet en uw mening is ook de mijne. Wij rijden alleen, Sihdi, u, ik en mijn zoon Kara Ben Halef, voor wie het de grootste aller eren zal zijn aan uw zijde deze reis te mogen maken."

Ik zal met Hanneh, mijn vrouw spreken. Ze is de beste, de verrukkelijkste van alle vrouwen, de liefelijkste van de bloemen onder alle bloemen en rozen van de wereld en zal ons het fijnste meel en een menigte sappige dadels inpakken, zodat wij onderweg geen gebrek, laat staan honger zullen hebben." Toen sloeg hij verheugd zijn handen ineen en voegde er met een van geluk stralend gelaat bij: „Hamdulillah, prijs, lof en dank zij Allah, want nu zullen de winden van de woestijn rondom ons waaien en ik kan tonen dat ik, sjeik en hadji Halef Omar, nog geen oude vrouw geworden ben, maar dat in mij nog altijd de oude held en overwinnaar leeft die niemand kan overwinnen en die in nood en gevaar uw trouwe vriend en dappere beschermer geweest is, beste Sihdi, en u ook nu weer tot een beroemd man en krijgsman zal maken. Vertrouw maar op mij! Mijn kracht en sterkte zal u tegen elke vijand beschermen."

Ik liet die redevoering stil over mij heengaan. Hij sprak graag op deze toon en al keerde hij daarbij de rollen om, ergeren deed het mij nooit, wel maakte ik er mij in stilte vrolijk over. Ik behoef zeker niet eerst te zeggen dat Hanneh ons ten opzichte van haar zoon een massa vermaningen en gedragsmaatregelen meedeelde, welke volkomen overbodig waren, al kwamen ze uit haar moederhart. Kara Ben Halef was er buitengewoon trots op dat hij door ons op zo'n verre en niet geheel ongevaarlijke reis werd meegenomen.

Nadat wij afscheid genomen hadden, reed hij hoog opgericht in het zadel voorop, toen wij het kamp verlieten, vergezeld door een aantal Haddediñ die de geitenvellen vervoerden, waaruit het kellek (vlot uit opgeblazen huiden) voor de overvaart van de Euphraat zou vervaardigd worden. Ze brachten ons tot de rechteroever van die rivier, waarna ze terugkeerden, terwijl wij onze richting zuidwestwaarts naar de badijeh (woestijn) insloegen.

Halef had voor onze reis de drie vlugste en taaiste rijkamelen van de stam uitgezocht, die een reeks dagen geen water nodig hebben. Daar men deze hedshan echter niet te zwaar beladen mag, hadden wij slechts drie kleine zakken meegenomen, die op de zesde dag bijna leeg waren, (175) zodat we moesten proberen ze weer te vullen. Dat was echter geen ongevaarlijke zaak, omdat wij ons daar bevonden ten tijde dat de weinige bronnen van de Arabische woestijn meestal bezet zijn en de stammen uit die streken waren de Haddediñ alle min of meer vijandig gezind. Het meest moesten we op onze hoede zijn voor de Sherarat-Bedoeïenen, die destijds een bloedwraak tegen de Haddediñ hadden en stellig ons leven geëist hadden als we hun in handen waren gevallen. Hun sjeik haddebijnaam Aboe'Dem, Vader van het Bloed, een voor hem zeer kenmerkende benaming, en in de stam was een man die men nog meer moest vrezen dan deze bloeddorstige sjeik, namelijk Gadub es Sakhar (gadub = tovenaar), de magiër en wonderdokter van de Sherarat.

Deze „tovenaar" was wijd en zijd vermaard bij de vrienden en berucht bij de vijanden van de stam. Men wist dat hij bij iedere stemming over het lot van een gevangene diens dood eiste en meestal ook wist door te zetten. Betrof het een andersdenkende, een Sjiïet, een Jood of een Christen, dan was van ontzien in het geheel geen sprake en zelfs de Sherarat, die zijn kunsten bewonderden, vreesden hem in stilte en namen zich voor hem in acht als voor een man wiens toorn zelfs voor zijn naaste bloedverwanten gevaarlijk kon worden. Eigenlijk was hij machtiger dan de sjeik zelf, en men vertelde in stilte dat deze het daarom niet ongraag zou zien dat de tovenaar iets menselijks zou overkomen; maar toch waagde hij het niet zo'n gebeurtenis door eigen hand te doen plaats vinden. Dus van die stam dreigde ons het grootste gevaar, vooral daar wij niet wisten waar die nu gezocht moest worden.

Wij bevonden ons ongeveer op gelijke hoogte van het landschap Tshohf, misschien anderhalve dagreis oostelijk er van en hadden de kleine bir (bron) Nufah zo voor ons dat wij die tegen de middag konden bereiken; het kwam er nu op aan te vernemen of ze al of niet bezet was. Ik wilde vooruit rijden om alles te verkennen; maar dat wilde Halef niet.

„Sihdi, wilt u mij beledigen?" riep hij uit. „U bent een Frank en ik ben een Ibn el Arab; is het dus niet mijn taak de buurt te verkennen of wij veilig zijn of niet? Of denkt u dat ik daartoe niet de vereiste geschiktheid bezit?"

„Ik weet dat je die bezit, maar tevens weet je dat ik juist daarin je onderwijzer ben geweest."

„Dat betekent niets, want de leerling kan de meester niet alleen inhalen maar hem zelfs overtreffen."

„Bedoel je dat zulks bij jou het geval is?"

„Ik bedoel niets, in het geheel niets; maar het zal blijken en Kara Ben Halef, mijn zoon, zal zijn vader leren waarderen en bewonderen. (176) Daarom eis ik van u als uw beschermer dat u mij toestaat vooruit te rijden!"

Wat moest ik doen? De kleine hadji was te onbedachtzaam en te vermetel om een betrouwbare, voorzichtige verspieder te zijn. Maar mocht ik hem bij zijn zoon te schande maken? Ik liet hem dus gaan. Spoedig zagen wij hem op zijn vliegensvlugge hedshihñ aan de horizon verdwijnen en wij reden hem achterna met de vroegere, niet vermeerderde snelheid. Wij hadden nog twee uur voor de middag, dus tot de bron, waarvan ik de ligging wel ongeveer kende, maar waarvan de omgeving mij totaal onbekend was. Met de snelheid waarmede Halef zich verwijderd had, moest hij niet veel later dan een uur daar zijn, ik was dus na verloop van anderhalf uur zo voorzichtig stil te houden om op zijn terugkeer te wachten. Er verliep weer een uur, zonder dat hij kwam; dat verontrustte mij, zonder dat ik zijn zoon dit liet merken.

Maar toen er weer een halfuur voorbij was, vroeg deze mij op bedenkelijke toon: „Emir, zeg mij, had mijn vader niet reeds lang hier kunnen zijn?"

„Hij zal mensen bij de bron gezien hebben en hij zal willen wachten tot ze weg zijn," trachtte ik hem gerust te stellen."

„Dat zou niet verstandig van hem zijn, want in dat geval had hij moeten terugkeren om ons te waarschuwen."

„Wees niet bezorgd, maar vertrouw op hem; je hebt toch zo juist van hem gehoord dat hij een goed verspieder is!"

Hij zweeg; toen echter weer een half uur verliep, zonder dat Halef zich liet zien, bekende hij mij: „Emir, ik begin ongerust te worden. Allah moge mijn vader beschermen! Er is hem een ongeluk overkomen. Laten wij ons haasten om hem te hulp te komen!”

„Niet haasten, maar langzaam en voorzichtig rijden en wel jij precies achter mij.”

„Waarom achter u?”

„Uit voorzichtigheid. De lucht is niet zuiver bij de bron; dat staat vast. Daar zijn mensen.”

„Allah! Allah! Hebben ze mijn vader gevangen?”

„Dat weet ik niet maar ik vermoed het, zoals ik u nu wel openhartig wil bekennen.”

„Dan moeten wij snel voortmaken om hem te helpen!”

„In tegendeel, wij moeten dralen. Door haast zouden wij alles bederven. Als je vader in handen van deze lieden is gevallen, dan zullen ze de streek waaruit hij kwam, in het oog houden; want ze zullen wel begrijpen dat hij zich niet alleen in deze grote woestijn heeft bevonden. Rijden wij snel naar de bron toe, dan zullen zij ons eerder zien, dan wij hen ontwaren en daarnaar hun maatregelen nemen. Ze zijn afgestegen, dus van verre klein, terwijl wij op onze kamelen grote, uit de verte waarneembare figuren zijn. Blijf je achter mij, dan lijken wij één ruiter te zijn en daar ik mijn verrekijker zal gebruiken, (177) koester ik de hoop dat ik hen eerder zie dan zij ons, en dan zullen wij ons naar de omstandigheden richten.”

Wij reden dus op de door mij aangeduide manier langzaam voort. De streek was tot nu totaal vlak geweest; nu echter scheen de horizon voor ons zich in verscheiden onregelmatige lijnen te verheffen. Mijn verrekijker toonde mij dat daar enige naakte rijen rotsen waren, die zich van het oosten naar het westen, dus dwars op onze richting uitstrekten. Tussen of achter hen moest de bron liggen en dat bracht mij de overtuiging dat Halef gevangen was, want anders hadden wij hem nu moeten zien. Hij was in zijn al te grote ijver naar de rotsen gereden, vandaar gezien en uit een hinderlaag overvallen geworden. Mijn goede verrekijker was zeer sterk. Ik zocht iedere, zelfs het kleinste punt van de rotsen zo nauwkeurig mogelijk, maar vergeefs af, wat mij aanspoorde tot nog groter voorzichtigheid. Had er een mens voor gestaan, ik zou hem stellig ontdekt hebben; lag er echter een achter, dan bleef die verborgen voor mij, tot ik mij bij hem bevond en dan was het te laat. Men mocht dus de rotsketen niet zo dicht naderen, dat wij vandaar met het blote oog gezien konden worden en daarom sloeg ik rechts naar het oosten af, terwijl ik tegelijkertijd mijn kameel tot groter snelheid aanspoorde.

„Maschallah!” riep Kara Ben Halef uit. „Wilt u de bron vermijden? Dan blijft mijn vader immers zonder hulp!”

„Kom maar mee en vertrouw mij!” antwoordde ik. „Als de toestand bij de bir Nufah zo is als ik mij die voorstel, dan is de aandacht van de spionnen slechts op het noorden gericht, vanwaar ze ons verwachten. Wij rijden een boog, tot wij het oostelijke punt van de rotsketen bereikt hebben en rijden dan onder haar dekking weer naar de bron toe. Men verwacht niet dat wij van die kant komen en dus vermoed ik dat wij ongemerkt nader zullen kunnen sluipen. Wat dan gebeuren moet, kan ik nog niet zeggen; je kunt echter wel begrijpen dat ik je vader in geen geval in de steek zal laten.”

„Achter de rotsen rijden en van de andere kant komen? O, Emir, dat is verstandig, zeer verstandig van u. Mijn vader is ook verstandig; hij is de verstandigste van alle Beni Arab die ik ken, maar u bent toch nog veel, veel verstandiger dan hij. Was hij ook maar zo slim geweest!”

Na een kwartier hadden wij de rotsketen bereikt. Er achter liep een tweede evenwijdig, zodat er tussen een dal lag, dat veel kronkelingen scheen te maken. Wij volgden dit dal hoogst voorzichtig en vermeden ieder geluid, door onze kamelen zo te leiden dat hun poten tegen geen stenen stootten. Langzamerhand werden de rotsen hoger en terwijl ze dichter bijeen kwamen, verminderde de breedte van het dal, wat mij zeer aangenaam was, omdat daardoor wel mijn gezichtskring maar ook die van de spionnen aanmerkelijk verkleind werd. (178) Bij iedere bocht van het wadi (dal of regenbed) hielden wij stil, om voorzichtig om de hoek te spieden of daar een vijandelijk wezen te ontdekken was. Op deze wijze wonen wij slechts zeer, zeer langzaam terrein en het duurde wel volle twee uur, voor wij de weg van een uur gaans hadden afgelegd. Het was geen wonder dat Kara Ben Halef gedurende deze tijd steeds bezorgder en onrustiger werd.

Eindelijk, eindelijk bemerkten wij duidelijke tekens dat wij ons in de buurt van de bron bevonden; wij zagen ter zijde enige dorre struiken en in het midden van het dal was gras, al was het ook buitengewoon schaars. Nu was het zaak, onze dubbele voorzichtigheid te vertienvoudigen. Weer kwamen wij aan een bocht. Terwijl wij tot nu op zulke plaatsen op onze kamelen waren blijven zitten, liet ik deze keer de mijne stilstaan en ik steeg af. Ik drukte mij dicht tegen de rotswand en terwijl ik slechts de helft van mijn gezicht vooruitstrekke, zag ik voor mij een aanzienlijke verwijding van het dal, waarin wel ongeveer tweehonderd goed bewapende kameelrijders kampeerden, in wie ik tot mijn bepaald niet vrolijke verrassing Sherarat herkende. Terzijde van de grote massa zaten enige die de gebieders schenen te zijn; ze hadden de kleine hadji in hun midden; hij was, zoals ik vermoed had, hun gevangene.

Hoe was het mogelijk hem te bevrijden? Door list, nu bij klaarlichte dag? Onmogelijk! Of met geweld? Ook niet. Mijn Henrybuks had vijftientwintig schoten, mijn berendoder twee en mijn beide revolvers elk zes. Dat waren bij elkaar negenendertig kogels. En als elke kogel nu zijn man dodelijk trof, wat dan? Een nutteloos bloedbad, verder niets dan later mijn stellige dood! Nee, ook dat ging niet.

Toen stond een van hen die zich afgezonderd hadden op, hief het gelaat omhoog naar de rotshoogte, riep een naam en vroeg toen: „Zie je nog niets?”

Terwijl ik naar boven keek, zag ik een Bedoeïen, die achter een grote steen op de loer gelegen had. Hij antwoordde naar beneden: „Geen mens.”

„Dan hebben wij ons vergist en is de gevangene alleen geweest. Kom naar beneden, wij hebben geen tijd langer te wachten; wij moeten weg, anders komen wij niet voor de avond naar de bir Nadahfa.”

„Wat is er? Wat ziet u, Emir?” vroeg mijn jonge metgezel zacht. „Ik hoor roepen.”

„Stijg af en kruip naar mij toe; dan zult je je vader zien,” antwoordde ik eveneens met onderdrukt geluid.

Hij gehoorzaamde mijn bevel. Toen hij Halef zag, zou hij het liefst te voorschijn zijn gesprongen om naar hem toe te snellen. Ik pakte zijn arm beet en fluisterde hem waarschuwend toe: (179) „Stil! Geen overijling! Je gaat alleen zelf in het verderf, zonder je vader daardoor te kunnen redden!”

„Maar u ziet immers dat ze opbreken, dat ze weg willen!”

„Laat hen gaan. Nu kunnen we niets doen. We moeten tot vanavond wachten.”

„Tot vanavond? Is het dan niet te laat?”

„Nee. Met geweld kunnen wij tegen zoveel mensen niets bereiken; slechts list kan ons tot ons doel brengen en daarvoor is de nacht de enige tijd.”

„Maar als ze mijn vader eerder vermoorden?”

„Over het lot van de gevangene beslist slechts de Dshemma (vergadering van de oudsten) en de daartoe behorende oude lieden zijn niet meegegaan. Je ziet dat het alleen jonge krijgslieden zijn.”

„Wat zouden ze in de zin hebben? Het is geen zwerftocht, omdat ze geen vrouwen, kinderen en grijsaards bij zich hebben. Zou het een krijgstocht zijn?”

„Nee. Links zult je de kamelen zien die met touwen en palmvezelmatten zwaar bepakt zijn. Deze touwen en matten moeten voor het vervoer van de dieren en tot verpakking van andere buit dienen; hier betreft het dus een rooftocht.”

„Tegen wie?”

„Dat weet ik niet maar vanavond hoop ik het te vernemen.”

„Van wie?”

„Van de Sherarat zelf. We zullen hen beluisteren.”

„Hen dus tot hun nachtkamp volgen? O, Emir, nu ondervind ik dat mijn vader gelijk gehad heeft, omdat hij altijd zei, men behoeft slechts met u te gaan, dan staan iemand allerlei avonturen en moedige daden te wachten. Maar kijk eens, wij moeten weg, zo snel mogelijk weg! Ze staan op het punt hun rijdieren te bestijgen. Als ze hierheen komen, ontdekken ze ons.”

„Ze zullen niet hier komen, maar het wadi ginder links door de zijopening verlaten, omdat ze naar de bir Nadahfa willen.”

„Hoe weet u dat?”

„De aanvoerder heeft het zoëven gezegd, toen hij de verspieder naar beneden riep. Deze bron ligt precies zuidwaarts van hier en de opening wijst naar deze richting. Gelukkig ken ik die zeer nauwkeurig.”

„Bent u er al eens geweest?”

„Nee, maar ik heb een nauwgezette en uitvoerige beschrijving ervan en van de omgeving gelezen. Hamdani, een oude Arabische schrijver is daar geweest en heeft er van verteld. Dat is wel reeds lang, lang geleden, maar in dit land veranderen de plaatsen zelfs na eeuwen zo weinig, dat zijn beschrijving hoogst waarschijnlijk nog heden ter zake is. Kijk maar dat ik gelijk had! Ze trekken weg, daar links weg. Je vader is op zijn kameel gebonden. Hij kijkt om, want hij vermoedt dat wij ons hier verborgen houden en de Sherarat gadeslaan. (180) Zodra het zonder gevaar kan geschieden, zal ik mij aan hem laten zien om hem gerust te stellen.”

De Bedoeïenen verlieten het wadi in dusdanige volgorde, dat de aanvoerders, die Halef in hun midden hadden, de laatsten waren. Nog kort voordat hij achter de rotswand verdween, keerde hij zijn gelaat nog één keer om. Toen ik zag dat zijn begeleiders dit niet bemerkten, sprong ik drie pas vooruit en hief mijn armen omhoog; zijn blik viel op mij en ik week weer snel achteruit. Hij wist nu dat ik zijn toestand kende en alles, zelfs mijn leven, wagen zou om hem daaruit te bevrijden.

Daarna klauterde ik langs de zuidelijke dalkant omhoog, om mij van de aftocht van de Sherarat en dat geen van hen achterbleef, te overtuigen. Toen ik hen niet meer zien kon en weer gedaald was, leidden wij onze kamelen naar de bron, die onze vijanden helaas zo geleegd hadden dat wij twee uur moesten wachten om onze dorst te lessen, de twee zakken te vullen en dan ook nog de kamelen voor een of twee dagen te kunnen tevreden stellen. Daarna haastten wij ons het spoor van de Sherarat te volgen.

Ik had gezegd dat ik de vijanden wilde beluisteren. Op de vlakke zandwoestijn zou dit met groot gevaar gepaard zijn gegaan. Gelukkig liggen de bronnen van de Badijeh, ook de bir Nadahfa, in rotsachtige streken, een omstandigheid die geen verklaring behoeft en de genoemde is vooral door ware warr (ruwe steenblokken) omgeven, welke ons voor het voorgenomen besluiten uitstekende dekking bood.

Wij lieten onze beide hedshan (meervoud van hedshih) flink doorstappen tot mij de toestand van het spoor verried dat wij onze spoed wat moesten verminderen, indien wij niet te dicht bij de Sherarat wilden komen. De namiddag verliep zonder een noemenswaardige gebeurtenis en juist toen de zon „in de zandzee” onderdook, zoals de woestijnbewoner zich pleegt uit te drukken, liet mijn verrekijker mij zuidwaarts van ons de zich tamelijk ver uitstreckende wanordelijk verspreide steenblokken zien, in het midden waarvan de bron lag. De Sherarat waren daar aangekomen en wij moesten stilhouden waar wij ons bevonden. Eerst toen de korte schemering voorbij en het volkomen donker geworden was, reden wij nog een eind verder, tot wij ons ongeveer nog een kilometer van de steenblokken bevonden. Daar moesten onze kamelen gaan liggen en wij bonden hun de voorpoten zo bijeen, dat ze niet opstaan en zich verwijderen konden.

Nu was de tijd daar om de vijanden te besluiten. Kara Ben Halef brandde van verlangen er aan deel te nemen, maar hij moest bij de kamelen blijven. Ik gaf hem mijn beide geweren ter hand, die mij zouden gehinderd hebben en naderde de steenblokken. Toen ik die bereikte, vond ik bij het sterrenlicht spoedig een plek, waar de rotsblokken zover van elkaar lagen dat er een vrij brede doorgang naar de bron was. De Sherarat hadden er stellig ook gebruik van gemaakt. (181) Nauwelijks was ik daar binnengedrongen, of ik hoorde voor mij luide stemmen roepen en terwijl ik verder voorwaarts sloop, verstond ik ook de woorden: „Allahu abkar! Ashahdu anna, la ilaha illa Allah, wa Mohammedu rasuh! Allah. Haygah alas salah! De Sherarat spraken het esheh, het avondgebed, voorgeschreven voor de tijd na zonsondergang, als het nacht is geworden.

Dit stemmenkoor veroorloofde mij, geheel ongehoord, hen zover te naderen dat ik mij slechts enkele schreden van hun kamp achter een steen kon verbergen. De sterren schenen niet zeer helder, toch kon ik de vrije bronplaats bijna geheel overzien. De Bedoeïen knielden, hun gelaat naar Mekka gericht op hun bidkleedjes en herhaalden onder de voorgeschreven bewegingen de woorden van de voorzeger die zich dicht in mijn nabijheid bevond. Ik herkende in hemde Sherari (enkelvoud van Sherawat), die aan de bir Nusah die middag de spion bevolen had van de hoogte te komen en dus zeker de voornaamste aanvoerder van de troep was. Mij kwam dit zeer gelegen! Hij droeg een haik evenals ik en had vrijwel mijn gestalte. De drie of vier personen, die reeds aan de bron Nufah bij hem gezeten hadden, knielden, ook nu afgezonderd, niet achter maar voor hem zoals ik hier met nadruk opmerk: ze keerden hem dus hun rug toe. En achter hem lag, aan handen en voeten gebonden in het zand, Halef, slechts drie meter van mij verwijderd. Zijn bevrijding was dus voor mij zeer gemakkelijk, vooral daar hij zich zo gelegd had dat hij mij zijn gelaat toewendde. Dat had hij gedaan, omdat hij wist dat hem uit deze richting onze hulp zou komen. Maar het kwam er niet alleen op aan hem te redden, wij moesten ook zijn kameel terug krijgen, en dit kon onder de tegenwoordige omstandigheden slechts door ruiling bereikt worden; het ruilartikel moest, dit schoot mij dadelijk door het hoofd, de ... aanvoerder zijn.

Terwijl allen hun aandacht aan het gebed wijdden en daarbij geen blik van het zuidwesten mochten laten afdwalen, terwijl ik in het noordoosten voor hen lag, trok ik mijn mes en schoof naar Halef toe. Hij zag mij komen en strekte zijn gebonden armen naar mij uit; een snede en ze waren vrij; de voetboeien scheurde ik door een tweede, vlugge snede; daarna fluisterde ik hem in het oor: „Kruip naar de weg en dan snel rechthout, waar je Kara zult vinden, als je hem roept!"

„En u, Sihdi?" vroeg hij bezorgd.

„Ik volg je. Neemt de kamelen de touwen van de poten! Vlug, vlug!"

Hij kroop weg en ik bleef liggen op de plek, waar hij gelegen had om mijn voornemen uit te voeren, op het ogenblik dat de vijanden met het samenvouwen van hun bidkleden bezig zouden zijn.

Dat alles was natuurlijk veel vlugger gebeurd dan ik het vertellen kan (182) en juist had ik Halef op de weg zien verdwijnen of het slot kwam: „Allah is zeer groot! Allah is zeer groot in grootheid, en lof zij Allah in overvloed!"

Juist toen de voorbidder het woord overvloed uitgesproken had en de anderen begonnen hem de zin na te spreken, richtte ik mij achter de aanvoerder half op, boog mij voorover, pakte hem met de linkerhand bij de schouder, trok hem terug en sloeg hem mijn rechtervuist tegen de slapen, dat hij neerzank. Voor mijn veiligheid gaf ik hem nog een tweeden slag; daarna sprong ik op, haalde hem naar mij toe, slingerde hem op mijn schouder en snelde Halef achterna. De tweehonderd mensen achter mij konden mij op dat ogenblik niets schelen; ik had hun aanvoerder en daarom behoefde ik hen niet te vrezen.

Met grote passen, die meer op sprongen geleken, legde ik de weg af en haastte mij verder. Achter mij weerklonken luide stemmen en voor mij hoorde ik Halef zijn zoon roepen; ik vergrootte mijn snelheid; want mijn achtervolgers konden sneller lopen dan ik, die zo'n last te dragen had. Het gelukte mij, zonder door hen te zijn ingehaald, onze kamelen te bereiken, die nog op de grond lagen, gereed om bestegen te worden. Halef was ook ter plaatse!

„Vlug in het zadel, Halef!" beval ik hem. „En neem deze gevangene bij je. Maak je snel uit de voeten, juist oostwaarts en blijft op ongeveer tweeduizend pas stilstaan."

„En u, Sihdi?" vroeg hij.

„Ik moet nog een Sherari vangen, die wij later als afgezant kunnen gebruiken."

„Maar dat is te gevaarlijk. U hebt reeds genoeg gedaan en moet - - "

„Weg, weg!" viel ik hem in de rede. „Het wordt anders te laat. Zorg er voor dat die kerel niet schreeuwt als hij ontwaakt. En nu vooruit!"

Vader en zoon gehoorzaamden en ik ging plat in het zand liggen om door mijn achtervolgers niet te vlug ontdekt te worden. Vervolgens hoorde ik haastige schreden en ik zag een Sherari komen aansnelen, die zijn kameraden ver vooruit was. Niets kon mij aangenamer zijn dan dat. Hij bleef zes of acht schreden voor mij staan luisteren. Toen hij niets hoorde, ging hij aarzelend verder, steeds dichter naar mij toe. Achter hem weerklonken de kreten van zijn kameraden. Hij keerde zich om en antwoordde hen, terwijl hij mij de rug toekeerde. Ik sprong op, pakte hem bij de nek en diende hem de reeds dikwijls genoemden jachthout toe tegen het hoofd. Hij zank snel in mijn arm met een zacht gerochel; ik nam hem op en droeg hem weg, zonder mij overmatig te haasten, omdat ik door de andere Sherarat nog niet gezien was en mij verwijderde in een richting waarin zij stellig niet naar mij zochten. Ik bereikte Halef en Kara, toen mijn tweede gevangene juist uit zijn verdoving ontwaakte. (183) Ze waren weer afgestegen en hadden de eerste gevangene met bijeengebonden handen tussen zich zitten en dreigden hem met hun getrokken messen vooral geen geluid te geven.

„Daar komt hij!" zei Halef tot hem. „Dat is hij van wie ik u verteld heb, de sterke en onoverwinnelijke Emir Hadji Kara Ben Nems Effendi. Hij is de beroemde bezitter van deze twee geweren, waarvan het ene tienduizendmaal schiet, zonder dat men het hoeft te laden en het zal u terstond in de deshenna (hel) zenden, als u een geluid geeft of een ongeoorloofde beweging maakt."

„Dat zal ik zeker doen," bevestigde ik zijn bedreiging. „Deze twee Sherarat zal volstrekt geen leed geschieden en nog deze nacht zullen ze tot de hunnen mogen terugkeren, als ze nu blijven zwijgen en ons gehoorzamen; doen ze dit echter niet, dan zullen onze messen hun harten vinden. Nu verwijderen wij ons nog een eind van hier; dan zullen ze vernemen wat ik van hen wens."

Wij bonden hen aan de armen vast, waarna ik ze voor mij liet lopen, terwijl Halef en Kara ons met de kamelen volgden; de laatste gaf mij natuurlijk mijn geweren terug. Deze verandering van plaats ondernam ik, om mijn achtervolgers te ontkomen; zij zochten ons noordelijk van het warr en wij gingen er omheen met de bedoeling ten zuiden er van stil te houden. Toen ik meende te mogen veronderstellen dat wij ver genoeg gekomen waren, moesten de kamelen gaan liggen en ik gebod de Sherarat te gaan zitten.

Daarna nam ik Halef terzijde om de nodige vragen door hem te laten beantwoorden. Ik vermeed daarbij enig verwijt en dit maakte hem het hart minder zwaar. Hij was met zijn gewoon zelfvertrouwen onbezorgd het dal van de bir Nufah ingereden en was daar door de Sherarat omsingeld en ontwapend geworden; ze hadden hem zien komen en zich verborgen. Te trots om zich te verloochenen, had hij zijn naam genoemd en daarmee grote vreugde veroorzaakt, want de sjeik van de Haddedihi, waarmee zij een bloedvete hadden, was voor hen een kostbare vangst.

Over het doel van hun tegenwoordige strooptocht hadden ze natuurlijk gezwegen, maar Halef was verstandig genoeg om uit enige onbedachte uitingen te raden dat het de Lazafah-Shammar betrof.

Op hun vragen had hij geantwoord geheel alleen en zonder geleide te zijn, maar dat hadden ze niet geloofd; toen er echter uren verliepen zonder dat hem iemand volgde, hadden zij verondersteld dat hij de waarheid gezegd had en waren ze met hem weggereden. Toen ik achter de rots vandaan sprong, zag hij mij en van dat ogenblik was hij overtuigd, dat wij hem bevrijden zouden, maar voorzichtigheidshalve had hij de Sherarat door geen woord laten merken dat hij die hoop koesterde. Eerst toen hem met mijn hulp de vlucht gelukt was en hij bij het laatste haltepunt met Kara en de Sherari op mij wachtte, (184) had hij, toen het bewustzijn bij de gevangene teruggekeerd was, deze met zijn gewone oosterse overdrijving van mij en mijn daden verteld en daarbij vernomen dat de gebodene reeds meermalen van ons gehoord had en veel van onze vroegere avonturen kende.

Toen hij mij dit alles nu verteld had, vervolgde hij: „En weet u, Sihdi, wie deze Sherari is?”

„Nee” antwoordde ik.

„Luister dan en verbaas u! Hij is de zoon van Gadub en Sahhar, de oude tovenaars van de Sherarat, onze ergste en bloeddorstigste vijand, die Allah verbranden moge. De bloedwraak gebiedt mij eigenlijk hem zonder genade neer te schieten, vooral daar hij de naam van Aboe el Ghadab (vader van de toorn) draagt, waarmee hij toch te kennen geeft dat hij geen vijand zal sparen.”

„Dat gaat mij niets aan. Hij is niet jouw maar mijn gevangene, en mijn godsdienst en mijn verstand verbieden mij zijn bloed te vergieten.”

„Doe, wat u wilt; ik weet, het zal het juiste zijn, want ik ken u.” Halef sprak mij niet tegen, omdat hij nog steeds mijn welverdiende verwijten vreesde.

Ik wendde mij van hem weer tot de ander, bond de tweede gevangene los en zei hem het volgende: „Hoor wat ik u nu zal zeggen! Ik ben hadji Kara Ben Nemsy, een Christen en een vriend van de Haddedihi. Ik kan met mijn tovergeweer al uw krijgslieden doodschieten voor ons een van uw kogels bereikt heeft. U hebt mijn vriend en broeder hadji Halef Omar gevangengenomen om hem te doden; ik echter heb hem weer bevrijd, ik geheel alleen en daardoor bewezen dat ik ook voor u niet bang ben. Bovendien heb ik u beiden gevangen en moest ik u eigenlijk doden; maar omdat ik een Christen ben, wil ik dat niet doen, doch u de vrijheid geven, slechts alleen onder de voorwaarde die u nu vernemen zult. Ik verlang de kameel van mijn vriend terug en bovendien alle voorwerpen die u deze sjeik van de Haddedihi hebt afgenomen. U zult nu naar het kamp gaan om de kameel, de wapens en andere voorwerpen te halen. Als u dit eerlijk doet, geven wij Aboel el Ghadab terstond de vrijheid en rijden verder. Beraamt u echter een hinderlaag, dan wordt hij ogenblikkelijk doodgeschoten. Ik geef u van nu toe tot uw terugkeer een half uur tijd. Bent u er dan nog niet, dan moet hij ook sterven. Ga nu!”

Hij aarzelde, maar Aboe el Ghadab gebood hem: „Haast u en doe wat u gezegd is! Mijn leven is meer waard dan het bezit van een armzalige kameel van de Haddedihi.”

De man verwijderde zich. Om de een of andere val, die men ons mocht zetten, te ontgaan, verlegde ik ons kamp een aanzienlijk eind zijwaarts, en sloop dan met Halef, die voorlopig het geweer van zijn zoon nam, naar het Warr en wel tot een plek waar de bode voorbij moest. (185) Kara Ben Halef had het bevel de gevangene streng te bewaken en hem in geval van een poging tot ontvluchting dood te steken.

Het halve uur was nog niet verlopen, of wij hoorden voetstappen voor ons. Een eind terzijde kruipend zagen wij de bode komen. Hij leidde de kameel en ging ons voorbij, zonder ons te zien; er was geen tweede Sherari bij hem en mijn dreigement had dus de gewenste uitwerking gehad. Wij stonden op en haalden hem in.

„Gelukkig voor u dat u eerlijk bent!” zei ik tot hem. „U zou natuurlijk eveneens doodgeschoten zijn geworden. Geef wat u hebt!”

Halef kreeg alles terug wat men hem ontnomen had; daarna stuurde ik de Sherari weg, met de verzekering dat zijn aanvoerder binnen enkele minuten ook vrij zou zijn. „Zult u echter ook woord houden, Effendi?” vroeg hij mij.

„Maak u vlug uit de voeten!” snauwde ik hem toe. „Kara Ben Nemsy heeft nog nooit een leugen gezegd. Of moet ik door een lading schroot beweging in uw benen brengen?”

Hij verdween zo snel mogelijk. Toen wij bij onzen gevangene en diens jonge bewaker aankwamen, bond ik de eerste zijn handen los en zei: „Wij hebben gekregen wat ik verlangde. U kunt gaan.”

Hij bleef echter staan, monsterde mij van top tot teen en vroeg toen: „Geeft u mij werkelijk de vrijheid?”

„Ja. En omdat ik zo eerlijk jegens u handel, verwacht ik dat u ons ongehinderd verder zult laten reizen. Wij zullen ons naar de Birel Halawijat (bron van de zoetigheden) wenden en wensen niet dat u ons volgt.”

„Wij rijden naar de Bir esh Shukr (bron van de dankbaarheid), die ver in het oosten ligt want we willen naar Akabit. U hebt dus niets te vrezen!”

„Vrezen? Ik heb nog nooit vrees gekend.”

Toen stiet hij een luid gelach uit en antwoordde op honende toon: „De vrees niet gekend? Wat is het anders dan vrees en angst dat u mij vrijlaat? Een Christenhond heeft altijd angst voor ieder rechtgelovig krijgsman. Ik heb veel van u gehoord; maar wat men van u vertelt, is alles leugen en onwaarheid.”

Al uw dapperheid moet slechts stank zijn tegen de dapperheid van de Sherarat. U bent ons heden ontkomen; maar ik zweer u dat u de Sheba et thar (leeuw van de bloedwraak) binnen korte tijd verslinden zal; daarvoor zal ik zorgen! U bent een aanhanger van de valse god en een bekenners van diens zoon, die als een leugenaar en opstandeling een eerloze dood aan het kruis stierf; hij was een giaur, zoals u er een bent en - "

(186) „Halt", viel de kleine Halef hem hier woedend in de rede. „Zeg dit woord vooral niet nog eens, want ik heb niet zoveel geduld met u als - "

„U? Dwerg, die u bent," onderbrak de Sherari hem lachend. „Nu ik niet meer geboeid ben, lach ik u uit en herhaal dat de sheba et thar u allen zal verslinden. Het vlees en bloed, van een giaur zal hen - Hij kwam niet verder; een luide, klinkende slag brak zijn woorden af, want de kleine, driftige hadji had hem de scherpe, leren kameelzweep met alle kracht dwars over het gelaat geslagen, terwijl hij riep: „Dat is voor de giaur, jij hond! Zul je het nu nog eens zeggen?"

De getroffen schreeuwde luid van pijn, bracht zijn handen naar zijn gelaat en stond een poos lang stijf en roerloos. Toen echter deed hij een sprong voorwaarts om Halef te pakken, terwijl hij van woede brulde als een stier. Hij kon echter slechts een enkele schrede doen, want een tweede, geweldige slag van de kleine hadji wierp hem als het ware weer achteruit.

En toen stond ik ook bij hem, pakte hem bij zijn bovenarmen, drukte die tegen zijn borst, zodat hij slechts fluitend ademen kon en dreigde: „Geen stap meer vooruit, anders druk ik uw ribben fijn, kerel! Uw sheba et thar vrezen wij niet. En maak nu dat u hier wegkomt, anders laat ik niet mijn mond, maar mijn mes met u praten!"

Ik gaf hem een duw, dat hij op de grond viel en over zijn hoofd buitelde. Wel stond hij dadelijk weer op, maar hij waagde het niet weer aanvallend op te treden, doch overlaadde ons, terwijl wij onze kamelen bestegen, met een vloed van scheldwoorden en toen wij vervolgens wegreden, hoorden wij hem ons nog steeds achterna dreigen en schreeuwen: „De sheba et thar zal u verslinden - - - de sheba - - - et - - thar - - sheba - - et - - thar - - -!"

Zijn schreeuwen was in het Warr gehoord geworden. De Sherarat dachten dat hij in gevaar was en snelden hem te hulp, zoals hun stemmen, die wij achter ons hoorden, ons verraadden. Wij behoefden hen niet te vrezen, maar toch spoorden wij onze kamelen aan, omdat wij nu ook haast hadden.

Ik reed vooruit; de twee anderen volgden mij. Na een poos riep Halef mij toe: „Maar, Sihdi, u slaat een geheel verkeerde richting in; wij moeten rechtuit, niet zover naar rechts!"

„Wij moeten naar rechts," antwoordde ik.

„Waarom?"

„Omdat daar de bir el Halawijat ligt."

„Maar we willen immers niet daarheen?"

„Stellig niet. Wij moeten naar de Lazafah-Shammar, om hen tegen de Sherarat te waarschuwen, wat deze echter niet mogen vermoeden. Daarom heb ik tot de zoon van de tovenaars gezegd dat wij ons naar de el Halawijat willen wenden, (187) en om niet als leugenaar te staan en de Sherarat te bedriegen, doe ik dit nu, want ze zullen, zodra de ochtend aangebroken zal zijn, ons spoor volgen."

„Gaat u er soms helemaal heen? Dat zou een grote omweg voor ons zijn."

„Je kent de weg toch?"

„Ja, precies."

„Dan weet je dat wij na een halve dag rijden op de grote witte handshar el mahlis (gladde, effen rotsvlakte) komen, waar de kamelen geen spoor achterlaten en wij dus links kunnen afwijken, zonder dat de Sherarat het zullen bemerken."

„Dat is juist Sihdi. Nu bewijst u weer eens dat u waarschijnlijk verstandiger bent dan ik."

„Slechts waarschijnlijk?" vroeg ik lachend. „Ja, ik zou waarschijnlijk niet zo slim geweest zijn als een blinde midden tussen tweehonderd Sherarat te rijden en mij door hen te laten gevangen nemen, beste Halef!"

Dat was het eerste en laatste, het enige verwijt dat Halef over zijn onvoorzichtigheid te horen kreeg en hij toonde zich slim genoeg er niet op te antwoorden. Maar ik verdien geen lof omdat ik hem spaarde, want, ware zijn zoon niet tegenwoordig geweest, ik zou hem strenger onder handen genomen hebben.

Wij reden de gehele nacht door, waarna wij onze hedshar een uur lieten uitrusten; daarna ging het weer verder, tot wij de hadsharel mahlis bereikten en op een zeer harde en gladde plek van richting veranderden. De kamelen hadden een zware dagtaak, want wij reden tot diep in de avond door, toen wij aan de Bir Bahrid (koele bron) een vooruitgeschoven afdeling van de Lazafah-Shammar bereikten.

Wij werden als Haddedihs zeer vriendelijk door hen ontvangen en toen wij hun zeiden dat wij niet alleen als vrienden maar tegelijkertijd als waarschuwers waren gekomen en hun de toestand mededeelden, werd de ontvangst zelfs hartelijk.

Een verraden overval van hun doodsvijanden, die nu gemakkelijk een klap konden krijgen, bracht de lieden in de vrolijkste opgewondenheid en er werden terstond boden naar de andere afdelingen gezonden om deze ten spoedigste te waarschuwen en op te roepen; want zoals de zaken stonden, moesten de Sherarat naar de Bir Bahrid komen, waarop ze het stellig en het eerst gemunt hadden.

Reeds tegen de morgen werden verspieters tegen hen uitgezonden, ofschoon hun nadering die dag niet verwacht kon worden en tegen de avond, zowel als gedurende de nacht, kwamen de te hulp geroepen Lazafah, zodat er ongeveer vijfhonderd krijgslieden bijeenwaren.

(188) Wij moesten natuurlijk ook deel uitmaken van de krijgsraad, die nu gehouden werd. Zoals steeds bij zulke gelegenheden, trachtte ik ook nu het gedaan te krijgen dat men bloedvergieten zoveel mogelijk zou voorkomen, maar alles wat ik te berde bracht, was vergeefs gesproken. Wij hadden met Bedoeïenen te doen, die zachtheid voor zwakheid hielden, welke men hun wel eens als lafheid kon aanduiden en ik was een vreemdeling voor hen, naar wie zij niet behoefden te luisteren om redenen van dankbaarheid, zoals hun bloedverwanten, de Haddedihs. Wel deed ook de brave Halef veel moeite in hun plannen enige wijziging volgens mijn denkbeelden te brengen, maar het lukte hem evenmin als mij.

Er werd besloten de Sherarat te omsingelen en dan alle in de pan te hakken, die zich niet wilden overgeven; over de gevangenen zou dan een vergadering van de oudsten beslissen. Hoe die beslissing zou uitvallen, daaraan viel te twijfelen, gezien de onverbiddelijke gezindheid van de Lazafah.

Toen deze krijgsraad geëindigd was en ik mij met Halef alleen bevond, zei hij tot mij: „Sihdi, ik weet hoe weinig u het eens bent met hetgeen deze krijgslieden besloten hebben en ik wenste dat u met uw voorstellen geslaagd was, want in mijn hart ben ik ook een Christen, ofschoon ik het openlijk niet mag zijn; want ik zou als sjeik afgezet worden en alle invloed op de Haddedihn verliezen die ik nu in christelijke zin kan uitoefenen. Wij mogen niet deelnemen aan dat bloedbad en daarom stel ik voor dat we nog heden van hier vertrekken en naar de Dshebel-Shammar zullen rijden.”

„Dat mogen wij niet.”

„Waarom niet?”

„Ten eerste omdat wij als gasten de Lazafah verplicht zijn hen te helpen; ten tweede omdat wij geen bevredigende beweegredenen voor zo'n snel vertrek kunnen opgeven; ten derde, omdat wij daardoor de achting van onze gastheren zouden verliezen, die ons gebrek aan moed zouden moeten verwijten en ten vierde, omdat het ons, als wij hier blijven en deelnemen aan de strijd, misschien toch nog mogelijk is hardheid te verzachten of tenminste te zorgen dat zo weinig mogelijk vijanden gedood en in plaats daarvan zoveel mogelijk gevangenen gemaakt worden.”

„U hebt gelijk, Sihdi. Wij zullen dus blijven, en ofschoon mijn vaderhart eigenlijk beeft, verheug ik mij toch, mijn zoon Kara Ben Halef te zullen zien vechten. Hij zal stellig geen vijand de rug toekeren.”

„Ik ben er van overtuigd, maar hij is nog niet ervaren genoeg en zal zich licht door zijn moed laten meeslepen; daarom is het jouw en mijn plicht een waakzaam oog op hem te houden, dat hij zich niet onnodig in gevaar begeeft.”

Ook deze dag verliep en de daarop volgende nacht eveneens. Bij het aanbreken van de morgen keerden enige verspieters terug, om te melden (189) dat de Sherarat blijkbaar in aantocht waren, omdat ze slechts vijf uur rijden van daar midden in de woestijn die nacht gekampeerd hadden. Drie verspieters waren achtergebleven om hen gade te slaan. Deze kwamen na enige tijd en meldden ons dat de vijanden hun kamp hebben opgebroken en verspieters hadden uitgezonden, wier komst wij spoedig konden verwachten. Hierna werd de besproken opstelling ter ontvangst van de Sherarat ten uitvoer gebracht.

De bron lag in een komvormige inzinking, die naar het noorden en westen, waaruit de vijanden kwamen, geen natuurlijke bescherming bezat, naar het zuiden en oosten echter door een half cirkelachtige rotsenrij werd ingesloten. Achter deze rij verborgen zich zoveel Lazafah, dat er slechts veertig bij de bron achterbleven. De grazende kudden, die zich daar bevonden, werden in de omgeving verstrooid zodat de Bir Bahrid een vreedzame aanblik bood. Halef, Kara en ik bevonden ons in de achterhoede, omdat onze aanwezigheid bij de bron argwaan zou kunnen wekken.

Tegen de middag zagen wij twee ruiters aankomen, die langzaam naar de bron toereden. Zij riepen de zich daar bevindende Lazafah aan, of zij water konden krijgen. Het werd hun toegestaan. Zij gaven zich uit voor vriendelijke Aneïzeh, zoals wij later vernamen, die naar en Nfud wilden, drenkten hun dieren en reden vervolgens weer weg. Toen zij met het blote oog niet meer gezien konden worden, maakten zij, zoals mijn verrekijker liet zien, een bocht naar het westen en noorden, om de Sherarat, waartoe zij natuurlijk behoorden, te berichten dat zij slechts met veertig Lazafah te doen hadden en dus met geringe moeite verscheiden honderden paarden en kamelen konden buit maken.

Een uur later verschenen de vijanden in het noordwesten van de bron. Om ons te overrompelen, kwamen ze zo snel aanrijden als hun kamelen konden lopen. Bij de rand van de dalkom gekomen, sprongen zij van hun kamelen, hieven een oorverdovend krijgsgeschreeuw aan en stormden in de inzinking. Tegelijkertijd kwamen nu rechts en links de Lazafah achter de rotsen vandaan; de Sherarat bleven verschrikt staan en dit korte ogenblik van werkeloosheid was voldoende om hen volkomen te omsingelen. Welk een gehuil en geworstel volgde er nu! Messen glinsterden, lanssen en speren versplinterden, schoten kraakten. Kara Ben Halef vloog juichend midden in het gewoel en ik en zijn vader hem achterna, om hem te beschermen. Dit ene gelukte ons goed, maar wij kregen geen invloed op de loop van het gevecht; het bloed vloeide in stromen en toen de overwinning bevochten was, lagen meer dan honderd Sherarat dood op de vlakke; de gewonden werden zonder genade doodgestoken of doodgeschoten; nauwelijks twintig hadden het geluk gehad, hun dieren te kunnen bereiken en te kunnen ontvluchten en de overigen waren gevangen. Bij de laatsten bevond zich Aboel el Ghadab, de zoon van de tovenaars. In plaats van Lazafah te beroven, hadden zij hun zelf en een rijkdom buit gebracht.

(190) Er vielen nu tonelen tussen de overwinnaars en de overwonnenen voor, die ik liever niet beschrijven wil. Ik verwijderde mij met Halef en Kara, om er niets van te zien, daar wij toch geen invloed hadden. Spoedig echter werden wij gehaald, omdat men ons die overwinning te danken had; wij moesten de ons toekomende dank ontvangen en een deel van de buit uitkiezen. Wij namen natuurlijk niets.

Het was nu natuurlijk niet te vermijden dat de gevangenen ons zagen. Toen Aboel el Ghadab ons ontwaarde, richtte hij zich, ondanks zijn boeien half op, staarde ons met uitpuilende ogen aan en schreeuwde bevend van woede: „Kara Ben Nemsî, de Christenhond! Hij heeft ons verraden en Sheba et Thar, de leeuw van de bloedwraak, zal hem daarvoor opvreten! Allah verdoeme hem en de twee Haddedihn, die bij hem zijn!”

Over zijn gelaat liepen twee brede, blauw getekende zweepstriemen; hij zag er vreselijk uit. Ik hoorde zijn woorden kalm aan; mijn kleine Halef echter kon het niet van zich verkrijgen te zwijgen; hij plaatste zich voor de zoon van de tovenaars en antwoordde: „U zelf zal hij verslinden, de leeuw van de wrake; wij echter lachen hem uit; u zei, wij moesten u vrezen; u echter bent geen krijgsman meer, maar gebrandmerkt te allen tijde en nog honderd jaar daarna, want uw gelaat draagt de sporen van mijn zweep, die u gekregen hebt als een hond die de hand van een dapper man niet mag aanraken. Schande over u en smaad over uw Sheba et Thar, wien het wel zal tegenstaan dat hij u zelf moet verslinden.”

Ik trok de toornige hadji mee, anders had hij zijn hart nog meer lucht gegeven.

Het gevecht was voorbij en wij konden nu gaan, zonder het verwijt van lafheid op ons te laden en ik ging - - graag! Ik wilde niet langer op een plaats blijven waar zoveel bloed ten hemel rookte, terwijl het ons niet moeilijk gevallen zou zijn alle vijanden in handen te krijgen zonder ze in de pan te hakken. Wij namen afscheid en reden weg, een flink eind weegs door hen vergezeld.

Toen wij na zes dagen gelukkig ons doel bereikten, was, ik weet niet langs welke vlugge weg, de mare van onze avonturen daar reeds doorgedrongen en wij werden dienovereenkomstig zo eervol mogelijk ontvangen.

Het ligt niet in mijn bedoeling veel te vertellen van de Dshebel-Shammar. Dit landschap wordt geregeerd door een sjeik, die zich ook vorst laat noemen. De hoofdplaats Hâil ligt tussen de Adsha en de Selmaberg op aanzienlijke hoogte en bood ons een week lang een zeer aangenaam en gastvrij verblijf. De sjeik was kort voor onze aankomst voor de grote hadsh (pelgrimstocht) naar Mekka vertrokken; in zijn plaats trad Hamed Ibn Telal, een bloedverwant van de vroegere en zeer beroemden sjeik Telal, aan wie het landschap veel te danken had. (191) Halef sprak veel met die man en het gelukte hem een verbond met hem te sluiten dat zijn Haddedihi grote voordelen verzekerde.

Doordat wij met ons drieën gekomen waren, hadden wij meer indruk gemaakt dan het geval geweest zou zijn indien wij honderd krijgslieden meegebracht hadden. Ik reed of zwierf gedurende die tijd door het land en leerde er veel en vermaakte mij uitstekend; toch was het mij aangenaam dat de onderhandelingen ten slotte gereed waren gekomen en wij weer huiswaarts konden keren. Wij zouden waarschijnlijk nog enigen tijd gebleven zijn, maar wilden de aankomst van de Perzische pelgrimskaravaan, die jaarlijks de Dshebel-Shammar doortrekt en spoedig zou plaats vinden, niet afwachten. Ik had die karavaan vroeger meer dan voldoende leren kennen, om niet te wensen die liever te ontwijken.

Wij kregen bij het afscheid van Hamed Ibn Telal vriendelijke geschenken en kregen nog twintig ruiters mee, die ons twee dagreizen ver moesten begeleiden. Zij deden dit met groot genoegen en zouden misschien ook nog verder meegereden zijn, indien wij niet geweigerd zouden hebben hen langer van de hunnen te scheiden.

Daar wij terdege acht moesten geven de Sherarat niet weer te ontmoeten, had Hamed Ibn Telal ons geraden onze richting over Lijneh te nemen; wij volgden deze raad op en vermoedden niet dat wij, door zulks te doen, de leeuw recht en wel woordelijk opgenomen in zijn hol opzochten. Niemand kan zijn lot ontkomen, zegt de Moslim en dit ons lot was sheba et thar, de leeuw van de bloedwraak, waarmee Aboe el Ghadab ons bedreigd had.

Onze waterzakken waren bijna leeggedronken en wij verheugden ons dus op wadi Achdar (groene dal), want er was water in de twee aanwezige bronnen achter de steile rotskloven, welke de hoge dalwanden vormen en boven op de achtergrond door de ruïnen van een oeroude kasr (burcht, vesting, slot) gekroond worden. Zulke ruïnen, die meest uit de voor-islamitische tijd stammen, zijn niet zeldzaam in Arabië en dat in het wadi Achdar vroeger een burcht gestaan had, verwonderde mij niet, want ik kende de sage volgens welke dit dal met een zijrivier van de Euphraat in verbinding moet hebben gestaan. Ook wist ik dat in de regentijd het water gewoonlijk zo hoog in het dal staat, dat men er in baden en zelfs zwemmen kan. Daarom drogen de twee bronnen nooit uit en daarom is daar zelfs in het hete jaargetijde een plantengroei, die geschikt is een anders zeldzame fauna en daarom helaas ook roofdieren aan te lokken. Halef had zelfs gehoord dat daar leeuwen waren gezien, maar of die er ook in de winter en het voorjaar waren, dat wisten wij niet.

Wij reden de gehele nacht door en ook een deel van de morgen en het was enige uren voor de middag toen wij de hoogten waartussen het wadi ligt, zich voor ons zagen verheffen. (192) Waar bronnen in de woestijn zijn, kan men op mensen rekenen en voor deze mensen moet men gewoonlijk op zijn hoede zijn. Wij moesten op verkenning. Halef bood zich hiervoor aan; maar ik mocht hem niet in de verzoeking brengen weer zulk een fout te begaan als aan de bir Nufah; daarom reed ik zelf vooruit. Ik kwam bij de eerste bron en vond die onbezet; ik reed verder het dal in en kon geen spoor van een mens ontdekken. Eigenlijk verwonderde ik mij daarover, maar er waren zoveel verklaringen voor deze eenzaamheid dat ik weer gerustgesteld werd en terugkeerde om Halef en Kara te halen.

Indien ik nog verder gereden zou zijn, tot de tweede bron, die wel diep maar juist onder de ruïne lag, dan zou ik in de duidelijke klauwenafdrukken de zeer geldige redenen gevonden hebben waarom het wadi nu gemeden werd.

Wij kampeerden bij de eerste bron, waar struiken waren, zadelden onze kamelen af, dronken naar genoegen en schepten toen ook voor de kamelen zoveel water, tot ze niet meer drinken wilden. Toen liet de vermoeidheid zich gelden. Ik beval dat telkens twee zouden slapen en één de wacht zou houden, die dan na twee uur afgelost zou worden. De eerste wake nam ik, de tweede viel Halef te beurt en de derde Kara, zijn zoon. Mijn wake verliep zonder stoornis; toen ze ten einde was, ging ik liggen nadat ik Halef gewekt had. Ik was zeer moe, sliep in en begon te dromen. De Arabische Morpheus maakte mij allerlei onzin wijs; ten laatste toverde hij mij een overval door Bedoeïenen voor ogen, een zacht, zacht ruisen van kleren, gedempte schreden, onderdrukte stemmen, vervolgens een schot - - was dat werkelijk een droom?

Ik richtte mij op en Halef en Kara naast mij sprongen eveneens op; het schot was werkelijkheid; ik zag ons door meer dan honderd Arabieren omringd, in wie ik tot mijn schrik Sherarat herkende. Kara was gedurende zijn wake weer ingeslapen, slechts daarom was het die kerels gelukt naderbij te sluipen en ons in hun midden te krijgen. Hun kamelen of paarden hadden zij buiten gehoorwijdde gelaten. Ik zag onze geweren, die zij ons zacht hadden weggenomen, in hun handen. Verzet was onmogelijk, ons leven geen duit waard omdat wij met hen in bloedwraak stonden. Er was slechts één reddende uitweg, namelijk ons in de himaji (bescherming) van een van de aanzienlijksten te begeven.

Dat waren geen langdurige overwegingen van mij, maar mijn ogen opendoen, opspringen, de vijanden zien en die gedachtengang koesteren, was het werk van een seconde. Wij mochten niet wachten, tot een van hen ons zei dat wij gevangenen waren, want dan zou het te laat geweest zijn; wij moesten het eerst spreken.

Twee schreden voor mij stond een oude Bedoeïen met een eerwaardig uiterlijk; hij scheen geen gewoon krijgsman te zijn. Ik duwde vlug Halef en Kara naar hem toe, greep zijn haik en riep: (193) „Dakilah ia Sjeik!”

Dat betekent: ik ben de beschermde, o Heer! Geen Arabier, al is hij de grootste rover en moordenaar, zal een vijand zijn bescherming weigeren wanneer deze hem die woorden toeroept en hem of zijn gewaad daarbij aanraakt, welk laatste de hoofdzaak is. Hij zal hem veeleer met zijn leven verdedigen. Halef en zijn zoon kenden dit gebruik of liever deze woestijnwet even goed als ik; hoe groot hun verrassing ook was, ze hadden toch de tegenwoordigheid van geest mijn voorbeeld terstond te volgen. Twee snelle grepen naar zijn haik en twee tegelijk klinkende kreten: „Dakilah ia Sjeik!” - zij stonden nu ook onder zijn bescherming.

Rondom weerklonken luide uitroepen van boosheid dat wij hun voor geweest waren. De oude wilde bars terugtreden; toen wij echter zijn burnoe vasthielden, zei hij: „Uw muilen zijn vlugger geweest dan mijn mond en daarom ben ik genoodzaakt u onder mijn bescherming te nemen. Ik ben Aboe'Dem, de sjeik van de Sherarat en wee degene die u, mijn beschermelingen, een haar van uw hoofd krenkt! Men geve hun de geweren terug!”

Welk een gelukkig toeval dat hij de sjeik was! En toen ik mijn beide geweren weer in handen kreeg, scheen de redding mij zeker. Er bleef slechts de vraag of er bij deze troep iemand was die ons kende. Juist toen ik dit overdacht, riep iemand, die zich haastig tussen de anderen een weg baande: „Neem hen niet onder uw bescherming o, Sjeik, vooral niet! Ze zijn bloedsvijanden van ons!”

„Bloedsvijanden?” vroeg de oude.

„Ja. De man met de twee geweren is de emir Kara Ben Nemsî Effendi, een Christen.”

„Mashallah!” en vol schrik week de sjeik achteruit.

„De kleine is hadji Halef Omar, de sjeik der Haddediïn; hij was aan de bir Nufah onze gevangene en werd door de giaur gered. De derde schijnt zijn zoon te zijn. Alle drie hebben ons aan de Lazafah verraden, zodat wij aan de Bir Bahrid door hen overwonnen werden. U weet immers hoevelen er dood en gevangen zijn en hoe weinigen slechts ontkomen zijn.”

„Zijn ze het werkelijk? Vergist u zich niet?”

„Ik zweer het bij de profeet en bij alle Kalifen, dat ze het beslist zijn!”

Nu was het vreselijke, het beslissende ogenblik gekomen!

„Ia thar, ia thar, ia thar - o bloedwraak, o bloedwraak, o bloedwraak!” riepen rondom ons alle stemmen, terwijl de handen naar de wapens grepen.

„Ia himaji, ia himaji, ia himaji - o bescherming, o bescherming, o bescherming!” riep ik daartegen en Halef en zijn zoon riepen mee.

De sjeik wenkte met zijn hand en terstond heerste er stilte. Hij wendde zich tot mij en zei: (194) „Bent u werkelijk emir Kara Ben Nemsî Effendi, een Christen?”

„Ja.”

„Deze is hadji Halef Omar, sjeik van de Haddediïn en die ander is zijn zoon?”

„Ja.”

„En u waagt het mij dit te bekennen?”

„Ik lieg nooit en het is geen waagstuk. Het zou een waagstuk zijn het te loochenen.”

„Hoe dat?”

„Weet u niet dat de beschermeling de bescherming verliest zodra hij zijn beschermer een leugen vertelt?”

„Dat is waar, ja. Ik heb gehoord dat u ginder in het Dshesireh en bij de Koerden veel dappere daden hebt bedreven. Hoe kan Allah een giaur zo'n kracht, handigheid en dapperheid verlenen?”

„Hij is de Heer en Vader van alle mensen, de uwe zowel als de onze. Waarom onderscheidt u mij van u volgens het geloof? Heden en hier geldt slechts dit: U bent de beschermer en wij zijn uw beschermelingen. Of zou de beroemde sjeik van de Sherarat zo bang zijn voor zijn onderdanen dat hij de verleende bescherming weer zou willen intrekken?”

Dat was een vermetele vraag. Hij trok somber zijn wenkbrauwen samen en antwoordde: „En als ik dat zou doen?”

„Dan zou uw naam geschandvlekt zijn in alle eeuwigheid.”

„Maar u zou verloren zijn!”

„Nee, nog lang niet!”

„Maschallah, Gods wonder! U zou nog aan redding geloven?”

„Niet geloven maar ik zou er van overtuigd zijn.”

„U praat als een krankzinnige!”

„Ik spreek als een man die zeer nauwkeurig weet wat hij wil. Indien men u van mij verteld heeft, dan zult u waarschijnlijk ook van mijn tovergeweer gehoord hebben?”

„Men zegt dat u er voortdurend mee kunt schieten, zonder te laden en nooit mist één van uw kogels zijn doel. Dat geloof ik niet.”

„U zult het geloven. Telt honderd passen af en steekt ginder tien lansen naast elkaar in de grond. Ik tref ze alle, zonder te laden, alle op dezelfde afstand van de punt.”

Een algemeen gemompel volgde op deze zelfbewuste woorden. De sjeik keerde zich om en sprak zacht met de naastbijstaanden. Halet fluisterde mij toe: „Als ze het doen, dan hebben wij gewonnen spel, Sihdi!”

Na een kort oponthoud wendde de sjeik zich weer tot mij en zei: „U zult uw zin hebben maar slechts op één voorwaarde.”

„Zeg ze mij.”

„Wanneer u niet zo treft als u gezegd hebt, staat u niet meer onder mijn bescherming.”

(195) „Ik neem de voorwaarde aan,” antwoordde ik kalm, ofschoon ik wist wat ik op het spel zette.

Miste ik ook maar een enkele keer, dan waren wij te midden van zoveel vijanden slechts op ons zelf aangewezen. Maar ik kende mijn geweer, waarop ik meende te kunnen vertrouwen, zelfs indien de sjeik mij in de steek zou laten. Onze toestand was eerst slechts zo gevaarlijk geweest, omdat men ons in de slaap de geweren ontnomen had.

De passen werden afgeteld en de lansen in de grond gestoken. Daarna richtten zich aller ogen vol verwachting op mij. Ik legde, zonder een woord te zeggen, de Henrybuks aan en loste, ogenschijnlijk zonder nauwkeurig te mikken, snel achter elkaar tien schoten, zo snel dat ze niet geteld konden worden of tenminste niet geteld werden.

Toen ik het geweer afzette, vroeg de sjeik: „Al klaar?”

„Ja.”

„Tien schoten? Zo snel?”

„Als ik op mensen, op vijanden schiet, gaat het nog vlugger! Bekijk de lansen!”

Allen snelden er heen. Iedereen wilde de eerste zijn die ze zag. Toen zei Halef: „Sihdi, allen lopen daarheen en wij alleen staan hier. Nu zouden we weg kunnen!”

„En enige ogenblikken later zouden ze ons achterna zitten. Nee, wij blijven. Bedenk toch welk een tijd er verloopt voor wij de kamelen tot opstaan hebben bewegen.”

„U hebt gelijk, het gaat niet.”

De lansen werden weer uit de grond getrokken; ze gingen van hand tot hand en luide kreten van verwondering werden gehoord. Ondertussen keerde ik mij om, teneinde snel de afgeschoten patronen ongemerkt te vervangen door andere. Vervolgens zag ik de ogen van de Sherarat wel vijandig maar toch eerbiedig op mij gericht.

De sjeik kwam weer naar mij toe, bekeek mij van kop tot teen en zei: „Uw tovergeweer is geen leugen, alle tien kogels zitten, de een precies zoals de ander. Welke djinn (geest) heeft dit geweer gemaakt?”

„Hij was een djinn in Amirica en hij heette Henry.”

„Dan zijn daar in Amirica machtiger djinns dan bij ons. U staat onder mijn bescherming en zolang u zich bij mij bevindt, zal u geen leed geschieden; maar daar er bloedwraak tussen ons en u is, moet de vergadering van de oudsten beslissen wat er met u gebeuren zal.”

„Wat zou die kunnen beslissen? Ik geloof toch dat we bij u veilig zijn!”

„Die veiligheid duurt zoals u wel zult weten, hoogstens slechts twee keer zeven dagen. Dan moet ik u vaarwel zeggen. (196) Als de vergadering een zachtzinnige beslissing neemt, dan ontnemt ze u de wapens, geeft u een voorsprong en laat u dan achtervolgen. Wordt u gegrepen, dan kost dat u het leven. Denk vooral niet dat we ons zullen laten vermurwen u het leven te schenken en daarvoor de dijen (bloedprijs) zullen aannemen. Mijn naam is Aboe'Dem, Vader van het Bloed en al kan een gewoon krijgsman het vergoten bloed betalen, lieden van uw slag moeten hun leven er voor geven.”

„Wanneer zal de vergadering van de oudsten plaats vinden?”

„Zodra de hoofdtroep van mijn lieden gekomen is. Wij hier vormen slechts de voorhoede. Wij moeten voorzichtig zijn onze dieren hier te drenken, want er is - - - ”

Midden in het gesprek hield hij op, monsterde ons met een vragende blik en vervolgde toen: „U sliep toen wij hier aankwamen. Hoe lang wilde u hier bij deze bron blijven?”

„Tot morgen vroeg,” antwoordde ik.

„Allah akbar - God is groot! Tot morgen vroeg. Kende u het gevaar dan niet waarin u gezweefd zou hebben?”

„Wij kenden het. Er was slechts één.”

„Welk?”

„Een overval van u, onze doodsvijanden.”

„Verder geen?”

„Nee.”

„Allah kerihm - God is barmhartig. Hij heeft u van een wisse dood gered. Is u dan werkelijk niet bekend dat - - - ”

Weer hield hij op, alsof hij iets had willen zeggen dat hij ons liever moest verzwijgen, hij zou toch niet verder hebben kunnen spreken, want bij de ingang van het wadi weerklonk een dreunend getrappel van vele dieren, vermengd met de kreten van talrijke mensenstemmen. Wij zagen een grote troep ruiters op paarden en kamelen naderen. Voorop reed een oude man met een hoogst weerzinwekkend uiterlijk. Zijn teruggeslagen haik liet zien dat zijn gehele lichaam met amuletten was behangen; aan de hals van zijn kameel en aan het zadel hingen allerlei opgezette dieren en vreemdsoortige voorwerpen; zijn kleine, listige ogen lagen diep in hun kassen; ver als de snavel van een gier stak zijn neus vooruit, terwijl zijn tandeloze mond des te meer ingevallen was; zijn gestalte, die buitengewoon lang en mager was, zwaaide op de kameel heen en weer als een pagode en de groene kleur van zijn tulband toonde dat hij zich rekende tot de afstammelingen van de profeet. Terstond, toen ik hem ontwaarde, vermoedde ik dat dit geen ander dan Gadub es Sahhar, de tovenaer, was en ik had mij niet vergist. Hoe hoog in aanzien hij bij de Sherarat was, kon ik nu zien, want zij allen liepen hem tegemoet, om hem mee te delen welk een kostbare vangst zij gedaan hadden.

(197) Toen hij het hoorde, stiet hij een juichkreet uit, gleed lenig als een jongeling van de hoge kameel naar beneden, zonder hem te laten neerknielen, kwam naar ons toesnellen, bekeek ons met wild rollende ogen en schreeuwde mij vervolgens toe: „Jij, jij dus bent die vervloekte Christenhond aan wie ik de gevangenschap en de zekere dood van mijn zoon te wijten heb! Dat zal je boeten, boeten, boeten! Je ziel zal in je blijven als een gloeiende ijzeren bout en je lichaam om je branden als het verterende vuur dat om de zon loopt! Je ingewanden zullen één voor één uit je buik genomen worden en de - - - ”

„Zwijg!” riep ik met donderend geluid, terwijl ik hem in de rede viel. „Ik ben de beschermde. Hoe durft je mij beledigen?”

„De beschermde?” stootte hij op. „Van wie?”

„Van mij,” antwoordde de sjeik.

„Wat? Wat? Wat? De uwe? Hoe durft u het wagen lieden die onze duizendvoudige doodsvijanden zijn, in uw bescherming te nemen?"

„Wagen?" vroeg de sjeik trots. „Wat kan Aboe'Dem, de sjeik van de Sherarat, wagen? Hebt u mij soms te bevelen wat ik doen mag of niet? Deze mannen hebben mijn gewaad vastgegrepen en mij daarbij toegeroepen: Dakilah ia Sjeik! Nu wil ik eens weten wie het waagt mij te zeggen dat ik hen niet beschermen mag!"

„Wie? Wie? Wie? Ik zeg het, ik, ik, ik! En ik wil horen wie het waagt mij tegen te spreken. Ik breng hem alle boze geesten van de aarde en van de hel in het lichaam!"

Toen wendde de sjeik zich tot zijn soldaten en riep: „U mannen en krijgslieden van de Sherarat, beslis wie gelijk heeft, hij of ik! Moet ik de gevangenen beschermen of mag ik het niet doen?"

Hij kreeg geen antwoord. In stilte gaven ze hem gelijk, maar niemand waagde het tegen de tovenaar te spreken, wiens kunst zij vreesden, omdat zij meer dan buitengewoon bijgelovig waren. Hij stiet een horend gelach uit en met overslaande stem grinnikte hij tegen de sjeik: „Hooft u iets, o Sjeik, hihihhi; hoort u een enkel woord? Deze honden hebben mijn zoon aan de bir Nadahfa met de zweep in het gelaat geslagen en hij heeft hen daarvoor met de sheba et thar bedreigd, met de leeuw van de bloedwraak, ja, met de leeuw - "

Hij hield plotseling stil met een beweging of een buitengewoon goed denkbeeld bij hem was opgekomen, liet zijn bliken vol nijdige triomf over ons glijden en wendde zich toen met een plotseling vriendelijk gelaat en goedge stem tot de sjeik: „Maar u zult het recht hebben, o sjeik, namelijk wanneer de vergadering van de oudsten het u toekent. Laat de ichtjarie (ouden) roepen; de beraadslaging moet terstond plaats vinden, terstond, terstond! Wij willen de stemmen van de mannen horen die over deze honden te beslissen hebben. Wij mogen geen tijd verliezen, (198) want morgen vroeg reeds moeten wij vertrekken naar de Lazafeh, om onze zonen en soldaten te bevrijden of te wreken!"

Hij snelde heen om zelf de oudsten bijeen te roepen. Toen trad de sjeik naar ons toe en zei halffluid: „Ik vermoed wat de sahhar wil. Ik heb u mijn woord gegeven en zou dit graag trouw willen blijven; tegen de sheba et thar die hij bedoelt kan ik echter niets doen. Maar ik geloof dat u mannen bent die niet bang zijn en uw wapens zijn immers beter dan de onze. Allah doet, wat hem behaagt!"

Onze toestand scheen na de komst van de tovenaar belangrijk verslechterd te zijn. Wel waren de Sherarat daarvoor ook reeds vijandig tegen ons gestemd, maar het ridderlijke gedrag van hun sjeik had zijn indruk op hen niet gemist. Nu waren er echter meer gekomen en de oude Gadub es Sahhar had, omdat ze bang voor hem waren, meer invloed op hen dan de sjeik. Wij zagen nu meer dreigende bliken op ons gericht dan eerst, maar behoeften vooreerst niets te vrezen, want voor het vonnis van de dshemma (raad van de oudsten) mocht niemand zich aan ons vergrijpen. Het waren twaalf grijsaards, die zich op enige afstand van ons ter beraadslaging neerzetten. Ze werd op ernstige wijze geleid, zoals wij zagen. Slechts een liet zich door zijn opgewondenheid meeslepen levendiger te zijn dan het gebruik vereiste; dat was de tovenaar, die onophoudelijk de anderen bewerkte.

Wij zaten, door krijgslieden omringd, naast elkaar; daarom dempte Halef zijn stem tot een fluisterton toen hij mij vroeg: „Wat denkt u, Sihdi, dat ze over ons zullen besluiten?"

„Vermoed je het niet?"

„Nee. U?"

„Ja."

„Nu, wat?"

„Er blijken leeuwen in het wadi te zijn."

„Allah! Leeuwen! Een leeuw!"

„Niet een maar verscheiden, want het is nu de tijd dat deze dieren misschien reeds welpen hebben."

„Dat er hier al leeuwen geweest zijn, heb ik u gezegd; het is dus zeer wel mogelijk dat er hier weer zijn, boven in de oude ruïne, waar er genoeg schuilhoeken voor ze zijn. Wat heeft dit echter met ons te maken?"

„Waarschijnlijk zeer veel. Hebt je het zegevierende gelaat van de tovenaar gezien toen hij van de 'leeuw van de bloedwraak' sprak?"

„Ja, hij zag uit of hij een grote vreugde beleefde."

„De vreugde over onze wisse ondergang."

„Door de leeuwen?"

„Ja!"

„Denkt u soms dat wij hun voorgeworpen zullen worden."

„Voorgeworpen nu juist niet, want dan moesten ze ons eerst binden en dat zou ik met mijn buks wel beletten. (199) Zolang ik trouwens die heb, zal ik elk besluit van de vergadering dat ons geen hoop biedt, afwijzen. Ik vermoed dat wij met de leeuwen zullen moeten vechten voor onze vrijheid en ons leven."

„Zult u dat aannemen, Sihdi?"

„Eerst zou ik wens te horen wat jij er van zegt."

„Dat kunt u toch wel begrijpen. Hoe trots zou Hanneh, de beste en verrukkelijkste vrouwen onder de schoonste van de vrouwen op haar Halef zijn, als hij een huid thuisbracht waarin een door hem gedode leeuw de dagen van zijn bestaan zou geëindigd hebben."

„Je zou het dus willen wagen tegen 'de heer met het dikke hoofd' (een van de vele Arabische bijnamen van de leeuw)?"

„Dolgraag; dat zeg ik u oprecht."

„En je zoon?"

Kara had nog geen woord gesproken; toen hij deze vraag hoorde, antwoordde hij: „O Emir, mijn hart is vervuld van diepe treurigheid. Wat heb ik gedaan! Het is mijn schuld dat wij gevangen zijn, want ik heb geslapen toen ik moest waken. Ik zou graag tegen tien leeuwen vechten indien ik mijn fout daarmee zou kunnen herstellen en uw vertrouwen herwinnen."

„Trek je dat niet al te veel aan, beste Kara," troostte ik hem. „Je was te zeer vermoeid. Mijn vertrouwen heb je nog en wat onze gevangenschap betreft, denk ik wel dat die spoedig zal eindigen. Als mijn vermoeden dat wij tegen de leeuwen moeten vechten, bewaarheid wordt, dan zal ik hierop ingaan, indien men ons niet alleen het leven maar ook de vrijheid belooft. Ik zal dit minder uit vrees voor de Sherarat dan wel uit jachtvermaak doen, want beide, zowel onze vrijheid als ons leven, kan ik wel zonder een strijd tegen leeuwen, met mijn buks verdedigen. Maar zie, de beraadslaging is afgelopen en het schijnt dat men ons wil halen."

Er was enige beweging onder de leden van de dshemma ontstaan, de sjeik stond op, kwam naar ons toe en zei: „De vergadering van de oudsten heeft over u beslist. Zouden wij ons in ons duar (tentendorp) bevinden, dan zou mijn bescherming over u veertien dagen duren; nu echter zijn wij onderweg en kunnen u niet meenemen; ik kan u dus slechts zolang beschermen als wij ons hierin het wadi bevinden en dit is slechts gedurende deze huidige dag. Eigenlijk moest ik u verder niets medelen, want de tovenaars heeft dit als zijn voorrecht bedongen; daar ik echter weet dat het zijn voornemen is door zijn voorstelling van de feiten en zijn woorden te trachten u te verwarren en in verlegenheid te brengen, reken ik het als uw beschermer het tot mijn plicht u een aanwijzing te geven waaruit u de waarheid kunt afleiden."

Daar hij nu even ophield, laste ik vlug de opmerking in: (200) „Wij zijn u voor uw goedheid dankbaar, o sjeik, maar toch moet ik u zeggen dat wij niet tot dat soort van mensen behoren bij wie de tovenaars zijn bedoelingen verwezenlijkt zal zien. Het is ook nog niemand gelukt mijn geest in verwarring te brengen, en ons in verlegenheid te brengen of bang te maken reken ik tot de onmogelijkheden, de oude Sahhar tenminste zou de allerlaatste zijn die dat zou kunnen klaarspelen. U mag hem achten en denken over hem zoals u wilt; ik echter ken zijn vak beter dan u het kent en weet dat hij bij alles wat hij u wijsmaakt niets anders dan een cha'in (bedrieger, zwendelaar) is.

Toen de sjeik deze woorden hoorde, klaarde zijn hoogst ernstig gelaat enigszins op en hij zei: „Ik verneem dat Allah u gezonde hersens verleend heeft. Mijn Sherarat bezitten helaas diezelfde gave niet en al moet ik u ook haten dat u onze krijgslieden verraden hebt aan de Lazafeh, toch zou ik u ook willen danken dat er onder hen een is die ik niet wil noemen doch wiens terugkeer van de Lazafeh ik niet wens."

„U behoeft hem niet te noemen; het is Aboe el Ghadab, de zoon van de tovenaars."

„Maschallah! Hoe weet u dat?"

„Ik ken uw verhouding tot Gadub es Sahhar beter dan u denkt."

„Als u die werkelijk kent, spreek hem er dan vooral niet over. Ik heb gehoord dat u de 'heer met het dikke hoofd' geschoten hebt, u geheel alleen en midden in de nacht. Wij hebben zo iets niet voor mogelijk gehouden, want als wij de 'worger van de kudde' willen doden, dan trekken wij, veel, zeer veel krijgslieden sterk, bij klaarlichte dag er op uit. Indien wij het 's nachts zouden doen zou hij ons allen opvreten."

„Dat is nu het verschil tussen u en ons. Een werkelijk dapper man moet de moed bezitten de leeuw geheel alleen en ook 's nachts oog in oog tegemoet te gaan."

„Hebt u dat werkelijk gedaan?"

„Ja, herhaaldelijk!"

„Bezit u deze moed ook heden nog?"

„Ja."

„Dat stelt de verwijten van mijn geweten gerust. Ik wil u verraden dat u aanstaande nacht tegen twee leeuwen zult moeten vechten, die waarschijnlijk jongen hebben. Dat mag u eigenlijk niet weten. Het is wel ontzettend, drie personen tegen twee reusachtige leeuwen, die tienvoudig, ja honderdvoudig vreselijk zijn omdat ze welpen te verdedigen hebben."

„Wees voor ons maar niet bezorgd! Wij zijn niet bang. Overigens hebt u ons in het geheel niets verraden, want wij hebben vermoed wat voor een plan de oude tovenaars had. Het is zeer listig van hem. Delven wij het onderspit, dan heeft hij zich op ons gewroken; (201) overwinnen wij, wat hij weliswaar volkomen buitengesloten acht, dan hebben wij dit mooie wadi en u allen van uw vijanden bevrijd, welker dood u met het leven van vele van uw krijgslieden zou moeten betalen. Hoe lang woont die leeuw reeds met zijn wijfje hier in het dal?"

„Sedert drie weken. Iedere nacht haalt hij zich een paard of kameel; Allah verdoeme hem!"

„Waar heeft hij zijn woning ingericht?"

„Ginder boven in de grote Hohsh el Harab (binnenplaats van de ruïne). Hij daalt iedere avond met zijn vrouw in het dal neer om aan de achterste bron te drinken. Maar nu mag ik u niets meer verraden. Kom, ik zal u naar de dshemma brengen!"

Hij bracht ons naar de vergadering van de oudsten, wier uitspraak wij staande moesten horen; ik maakte echter korte metten en ging zitten; Halef en Kara volgden mijn voorbeeld.

Toen snauwde de tovenaars ons toornig toe: „Hoe durft u het wagen te gaan zitten in de bijeenkomst van wijze en ervaren mannen. U bent - "

„Zwijg," viel ik hem in de rede, om hem dadelijk bij het begin te tonen hoe weinig ik om hem gaf. „Ik zou deze eerwaardige mannen graag de eerbied bewijzen die ik voor hen koester; maar omdat u bij hen bent, gaan wij zitten. Weet u wat ik in mijn land en bij mijn volk ben? En wie of wat bent u dan? U bent tegen mij als een brutale vlieg, die denkt met haar gegons en gebrom een leeuw schrik te kunnen aanjagen."

Toen zocht zijn hand het mes en hij bulderde mij toe: „Hond, giar! Ken je de macht die ik tegen en over alle geesten en machten van de aarde en van de onderwereld bezit? Ik behoef slechts mijn hand op te heffen en je valt dood ter aarde."

„Doe het dan," riep ik lachend. „Mij maak je niet bang want ik ken je. Je bent een feshshahr (bluffer), die in het geheel niets kan, een gashshahsh (goochelaar), met wie ik volstrekt niet zou spreken indien deze achtenswaardige grijsaards jou niet opgedragen hadden mij hun besluit mee te delen."

Hij sprong woedend op en schreeuwde: „U krijgslieden van de Sherarat, schiet hem neer, die stinkende jakhals, terstond, terstond!”

Ik sprong, ofschoon niemand zijn geweer tegen mij ophief, in een oogwenk naar een nabijzijnd rotsblok, zocht daarachter dekking, legde mijn buks aan en riep: „Wie waagt het de hand tegen ons op te heffen? U ziet dat mij hier geen kogel treffen kan; hier echter is mijn tovergeweer, dat terstond ieder een doodt die zijn hand tegen een van ons verheft!”

Het was belangwekkend te zien met welk een angst en haast de Bedoeïenen aan beide kanten van mijn schietlinie terugweken. (202) De tovenaars scheen op eens zijn spraak verloren te hebben; de ouden spraken zacht met elkaar; daarna riep de sjeik mij toe: „Wees kalm, Emir! Nog staat u onder mijn bescherming en tot morgen vroeg zal u geen leed geschieden.”

„Onzin, niet wij behoeven u te vrezen, maar u bent voor ons bang! Ik blijf hier met mijn tovergeweer in de hand staan. Wie ons slechts met een enkel woord beledigt, jaag ik een kogel door het hoofd. Zeg mij kort en goed wat de dshemma besloten heeft; die blufferijen wil ik echter niet horen.”

Dat mijn gedrag de door mij bedoelde indruk maakte, zag ik aan de uitdrukking van de blikken die rondom op mij gevestigd waren. In de dshemma werd weer zacht beraadslaagd; daarna wendde de tovenaars zich tot mij en wel op een geheel andere toon dan even te voren: „Het volgende is besloten, wat ik u eerst wilde verklaren, nu echter slechts in het kort zal zeggen: Ginder op de binnenplaats van de ruïne wonen geesten die zich niet uit het wadi willen verwijderen; u moet aanstaande nacht tegen hen vechten. Als u ons uw woord geeft niet te vluchten, kunt u tot de schemering bij ons blijven, niet of u onze gevangenen bent; dan gaat u naar boven naar de binnenplaats. U moet een vuur ontsteken en dit tot morgen vroeg onderhouden. Komt u dan naar beneden, zonder dat de geesten u geworgd hebben, dan bent u vrij.”

„Is dat alles?” vroeg ik.

„Ja.”

„Wij nemen uw eisen aan. Wij zullen, als de dag gaat kwijnen, naar boven klimmen, om op de binnenplaats van de ruïne tot morgenvroeg een vuur te branden en met de geesten te vechten. Maar dat wij vrij zijn en ongehinderd kunnen weggrijden indien wij morgenvroeg behouden afdalen, dat moet de dshemma beëindigen.”

Toen de eed die ik voorzei, met luide stemmen was afgelegd, voelde ik mij veilig, zette mijn geweer weer af en ging naar mijn makkers toe. Ik moest langs de tovenaars gaan; hij kon zich niet weerhouden mij met kennelijk leedvermaak toe te sissen: „U bent verloren, want reeds hoor ik in mijn geest de sheba et thar brullen die u verslinden zal!”

„Neem u in acht dat hij u niet verslindt!” antwoordde ik.

„Hij verslindt alleen Christenen wier God niet bij machte is hen te beschermen; ik echter zou alleen maar mijn hand behoeven op te heffen en hij zou voor mij vluchten!”

„Laster niet! Zich machtiger te achten dan de God van de Christenen is een zonde die u niet vergeven kan worden.”

„Hij mag mij er voor straffen! straffen!” lachte hij honend. „Iedere sahhar kan meer dan hij!”

Toen legde ik verschrikt mijn hand op zijn arm en zei: „Moge God, die almachtig en rechtvaardig is, deze hoon niet als een verpletterende rots op u verbrijzelen! (203) Ik gruw van u. U zei dat u macht hebt over alle geesten van de aarde en van de onderwereld, waarom willen dan de geesten boven in de ruïne niet voor u wijken? Waarom moeten wij hen verdrijven? Omdat u liegt, omdat u niets, in het geheel niets kent en bang bent zelf naar de ruïne te gaan om de geesten te verjagen. Ik als Christen behoef geen djinn en geen geest te vrezen. Wij zullen morgen vroeg gezond en welgemoed van de kasr terugkomen en u dan de geesten tonen die door ons overwonnen zijn geworden.”

„Niets zult u, in het geheel niets!” snauwde hij mij woedend toe. „U bent een giaur, die in de hel behoort; uw metgezellen zijn niet beter dan u en daarom zal hen dezelfde vernietiging treffen. Mijn zoon heeft u voorspeld dat de sheba et thar u zal verslinden en deze zal hedenavond aan u vervuld worden; wij zullen morgen de overblijfselen van uw beenderen vinden en niet denken dat ze van mensen waren, maar van schurftige honden, die wegens hun onreinheid uit de tenten verdreven zijn geworden!”

Mijn vuisten jeukten, maar ik bedwong mij en zweeg; Halef had echter niet dezelfde zelfbeheersing; hij greep naar de zweep in zijn gordel, trad dicht op de tovenaars toe en riep: „Waarmee vergelijkt u ons? Met schurftige honden? Moet ik u daarvoor de zweep laten voelen, zoals ik ook reeds uw zoon voor een dergelijke belediging het gelaat versierd heb? Indien uw gehele grote macht slechts bestaat in het hopen van uw gevangenen en in het lasteren van God, dan zal, indien thans de schaamte u niet reeds gedood heeft, niet ons gebeente maar het uwe gevonden worden. God zal u oordelen. Zoals ik uw zoon reeds eerder gezegd heb dat niet wij maar hij door de sheba et thar opgevreten zal worden, zo zeg ik nu ook u, dat hij niet ons maar u in zijn muil zal laten verdwijnen. Denk aan mijn woorden; ik weet wat ik zeg, want ik ben hadji Halef Omar Ben Hadji Aboel Abbas Ibn Hadji David al Gossarah, de sjeik van de Haddedihs van de stam esh Shammar en u zult niet de eerste godslasteraar zijn die ik door zijn eigen laster ter helle zie varen!”

Reeds greep de tovenaars dreigend naar zijn mes, maar hij werd door de verstandigsten onder de Sherarat omringd en de sjeik beduidde hem ernstig dat hij geen verdere belediging van zijn beschermelingen zou dulden. Ik trok Halef weg en dit toneel had dus niet het noodlottige einde dat verwacht werd. De kleine, dappere hadji had in toornige geestdrift gesproken en als een profeet voor de sahhar gestaan; niemand echter vermoedde dat zijn strenge redevoering werkelijk een voorspelling bevatte; eerst later zouden wij zulks met heilige schrik ondervinden.

Het plan voor de avond was door de tovenaars listig bedacht. De leeuw is als hij jongen moet voeden, dubbel gevaarlijk, maar wij hadden in het nachtelijk duister ons kunnen verbergen en hem zo hebben kunnen ontlopen, indien dit ons voornemen geweest zou zijn; (204) maar men had ons de voorwaarde gesteld gedurende de gehele nacht vuur te branden en daar wij de binnenplaats niet verlaten mochten, moesten wij beslist door hem gezien en aangevallen worden.

Hier moet gezegd worden dat de zogenaamde leeuw slechts zelden haar hol verlaat; de mannelijke leeuw moet haar en haar jongen verzorgen en slaapt zijn buit dikwijls van verre naar het leger, waarvan zij zich slechts alleen verwijdt om naar haar drinkplaats te gaan. Wanneer zij daar iemand ontmoet, wordt zij nog gevaarlijker dan haar 'heer met het dikke hoofd'.

De Sherarat wachtte zich wel met ons om te gaan, maar toch kon men hun gedrag jegens ons niet vijandig noemen. Zij beschouwden ons nu reeds als dode mensen en koesterden een gemengd gevoel van stamhaat, medelijden en bewondering voor ons. Slechts de sjeik zocht ons af en toe op om een vriendelijk woord tot ons te spreken, maar slechts voor korten tijd. Ik maakte van de ons gebleven vrije tijd gebruik, om Halef en zijn zoon in te prenten hoe ze zich de volgende nacht moesten gedragen en wij zagen hoe de Sherarat dor hout bijeenzochten en tot bundels verenigden. Daar er water aanwezig was, waren er ook struiken in het gehele wadi.

Ongeveer een uur voor de schemering spoorde de sjeik ons aan te vertrekken. Hij wilde met zijn krijgslieden bij een groot vuur aan de bron blijven, want hij was vast overtuigd van zijn veiligheid, daar de leeuwen ons immers zouden krijgen, wat hij ons natuurlijk niet zei. Hij wilde ons zelf met verscheiden met bossen hout beladen Sherarat naar de ruïne brengen, wat geen waagstuk was daar de leeuw alleen 's nachts zijn leger verlaat en bij dag slechts door steenworpen of groot rumoer gedwongen kan worden zijn ligplaats te verlaten.

Wij gingen door het vrij lange wadi tot de hoogst gelegen bron, waar wij aan de duidelijke sporen zagen dat deze nu inderdaad een drinkplaats van de leeuwen was, maar wij lieten hiervan niets blijken. Vervolgens gingen wij tussen de rotsen steil naar boven, waarbij de Sherarat hun angst niet konden verbergen. Ten laatste kwamen wij bij een hoge, gespleten muur, waardoor een ingevallen poort leidde. Daar legden zij hun bossen neer, en de sjeik zei: „Achter deze muur ligt de binnenplaats die u tot morgen vroeg niet mag verlaten en hier is hout voor het vuur. Allah behoeft u!”

Zij gingen; één echter bleef nog een ogenblik staan en zei: „De sahhar laat u een goede nacht wensen en daarna een goedemorgen in de buik van sheba et thar.”

„Hij mag zelf wel oppassen voor die buik; wij komen er niet in!” antwoordde Halef; daarna draafde de man weg.

Ik liep voorzichtig onder de poort en keek op de binnenplaats. Die was rondom de muren met struikgewas begroeid en vormde een grote vierhoek, door de achtermuur ervan leidde een eveneens ingestorte poort naar het inwendige van de ruïne. Daar binnen, maar niet op de binnenplaats was het leger van de leeuwen; (205) dat zag ik dadelijk bij de eerste oogopslag, die op onmiskenbare sporen viel. De rechter zijmuur had bij het ineenstorten een hoge puinhoop gevormd, die ons een uitstekende wachtplaats bood. Indien aan de voet ervan een vuur brandde en wij boven zaten, zou zich stellig geen leeuw door de vlammen naar ons toe begeven. Wij hadden veel tijd gebruikt om naar boven te komen, daarom gingen wij naar de puinhoop, legden beneden een hoopje takjes bijeen, zeulden de gehele houtvoorraad naar boven en richtten het ons daar zo gemakkelijk mogelijk in. Daarna viel de schemering in en spoedig werd het donker. Daar de leeuw eerst later uitgaat, wachtten wij nog wat met het vuur; maar toen het ongeveer negen uur was geworden, ging ik naar beneden, stak het hout in brand en klauterde daarna weer naar boven.

Wij lagen met de geweren in aanslag naast elkaar, wierpen van tijd tot tijd hout op het vuur beneden en wachtten op de komst van de koning van de dieren. Mijn pols sloeg gewoon; Halef was wel wat onrustig maar volstrekt niet angstig; Kara, het dappere kereltje, gaf niet het minste blijk van opgewondenheid. Beiden wisten dat ze slechts op mijn uitdrukkelijk bevel mochten schieten en daarbij alleen op de ogen moesten mikken. Wanneer ik zeg dat ik geen greintje angst voor de leeuw koesterde, dan is dat geen grootspraak. Ook ben ik overtuigd dat Halef noch diens zoon bevreesd waren; wanneer ze al iets voelden, dan was het dat wat men jachtkoorts pleegt te noemen. Dat Halef met zijn geweer wist om te gaan, weet ieder die hem kent en hij had door voortdurende oefening er voor gezorgd dat ook Kara Ben Halef ondanks zijn jeugd een goed schutter genoemd kon worden.

Indien ik bezorgd was, dan was dat vanwege de heersende lage temperatuur; het was namelijk zeer koud. Geheel verkeerd stelt men zich Midden-Arabië voor als een land dat in eeuwigdurende zonnebrand ligt; dit is echter niet het geval. Zelfs in de zomer is het verschil in warmtegraad tussen dag en nacht zo aanzienlijk dat deze snelle wisseling de vreemdeling een zware verkoudheid brengt en in de winter, ook nog in het voorjaar, daalt de temperatuur dikwijls zo diep onder nul dat men, wanneer men zich in de open lucht bevindt en dun gekleed is, van koude rilt. Zo nu en dan valt er zelfs sneeuw. Wij hadden ons daarom voor ons uitstapje van warme dekens voorzien, maar deze niet mee naar boven genomen omdat wij bij de strijd tegen de leeuw ons vrij moesten kunnen bewegen en ons dus toch niet konden inwickelen.

Het was zo doordringend koud dat het zeer wel mogelijk was dat wij bij het mikken zouden beven en hoe gevaarlijk een daaruit voortspruitend misschot voor ons kon worden, laat zich gemakkelijk begrijpen. Ik verzocht daarom mijn metgezellen zich vooral te beheersen en kreeg de verzekering dat zij op het gevaarlijke ogenblik stellig niet zouden beven.

Er bewoog zich geen windje op de binnenplaats en (206) slechts het zachte geknetter van de vlammen verbrak de diepe stilte. Een uur verliep en bijna nog een. Als geoefend jager vertrouwde ik niet alleen op oor en oog, maar bijna nog meer op mijn neus en opeens - daar bespeurde ik die sterke, bijzonder stekende doordringende geur, die een eigenaardigheid is van de grotere roofdieren.

„Hij komt; let op; hij komt, ik ruik het!” fluisterde ik de twee toe, terwijl ik mijn berendoder tegen mijn wang legde en mijn oog scherp op de tweede poort richtte. Een gedaante, of was het slechts een schaduw, kwam daar naar buiten, bleef een minuut lang onbeweeglijk staan, zonder ons echter een doel te bieden en verdween toen langs de tegenover ons liggende zijmuur. Dadelijk daarna hoorden wij stenen vallen.

„Was hij dat?" vroeg Halef zacht.

„Hij of zij; ik kon het niet onderscheiden," antwoordde ik. „Wij hebben geen geluk gehad. Het dier was bang voor het vuur en is ginder over de muur naar de bron. Dat wij dat ellendige vuur moeten branden! Als het donker geweest was, zou het beest nu dood ter neer liggen met mijn kogel in de kop."

„Hij komt immers terug!"

„Daarop is mijn hoop gevestigd. Laten wij onze zinnen bijeen houden, dat wij hem dan niet missen!"

Er verliep een korte tijd; toen weerklonk ter halverhoogte van de rots het rollende gebrul dat de Arabier rra'd, donder, noemt. Het scheen, of de grond als bij een aardbeving onder ons trilde.

„Dat is niet zij, maar hij," fluisterde ik; „ik hoor het aan zijn stem. Hij gaat naar de drinkplaats. Maar, luister!"

Het was een kreet, een angstige, schelle kreet, die uit het wadi omhoog klonk, weer een ... en weer een! Het klonk als ghadab, ghadab. Of vergiste ik mij? Zo heette immers de zoon van de tovenaer. Een tweede, een derde gebrul van de leeuw volgde, daarna was het stil, maar slechts beneden, want boven bij ons hoorden wij plotseling iemand hardop vragen: „Maschallah! Wat is dat voor een vuur? Wie heeft het ontstoken? Geef antwoord, want ik ben Abu el Ghadab, die...."

Hierop volgde een afgrijselijke kreet, die te zamen smolt met een even verschrikkelijk geschreeuw beneden in het wadi, vervolgens een gekraak en geknak van beenderen en dat knarsende en smakkende likkebaarden dat ik slechts al te goed kende. De leeuwin was er ook; zij had een slachtoffer gevonden, welks beenderen tussen haar tanden kraakten. Was het een mens en misschien wel Abu el Ghadab? Maar die bevond zich immers als gevangene bij de Lazafeh! Hoe het ook zij, ik moest snel schieten. Het kraken weerklonk in de buurt van de buitenste poort; ik boog mij ter zijde en zag de machtige gedaante van het dier. Ik stiet twee, drie scherpe kreten uit en richtte de loop; mijn stem noopte de leeuwin zich naar onze kant te keren; haar ogen gloeiden... mijn schot kraakte... een suizende ademtocht... een kort gekreun... een stervend gerochel... vervolgens was het stil.

(207) „O Sihdi, u hebt haar neergeschoten; ze is dood!" riep Halef luid.

„Stil, stil!" waarschuwde ik. „De leeuw zal ook dadelijk komen; hij schijnt beneden ook een buit gevonden te hebben, want ge hebt zeker ook die kreten en daarna die tweede schreeuw gehoord?"

„Ja."

„Er lijkt een tweevoudig ongeluk gebeurd te zijn. Maar nu schietvaardig en geen enkel geluid meer!"

Wij luisterden in een spanning die niet te beschrijven is en behoefden niet lang te wachten. Wij hoorden zeer spoedig buiten voor de poort rukken en scheuren, krabben door zware klauwen.

„Opgelet!" fluisterde ik. „Hij komt met zijn buit in de muil."

Ja, hij kwam naar binnen, een zwaar voorwerp meeslepend. Ik wilde Kara de roem gunnen een schot op de leeuw te hebben afgevuurd en gaf hem het afgesproken teken. De leeuw bracht buit voor zijn jongen; daar zag hij de leeuwin liggen, dood in haar bloed; hij liet zijn prooi vallen, hief zijn kop op en brulde, dat ik meende onze puinhoop te voelen trillen. Vervolgens staarde hij, alsof hij de dader zocht, met wijd geopende ogen naar ons vuur.

„Nu, Kara, in het oog, nu, nu!" zei ik.

Ik had die uitnodiging nog niet geheel uitgesproken of zijn schot viel. Een kort gebrul volgde, alsof donder en bliksem samenvalt; toen vloog de leeuw met een sprong naar het vuur hoog door de lucht. De mond van mijn berendoder volgde hem en mijn kogel trof hem in het hart, zodat hij vlak voor het vuur neerstortte; hij wentelde zich nog eens van de ene kant op de andere; een siddering doorliep zijn lichaam, daarna strekte hij zijn ledematen; hij was dood.

Halef juichte luid, ofschoon hij geen schot had kunnen lossen en Kara jubelde eveneens. Volgens mijn voorzichtige raad daalden wij eerst na een uur wachten van onze puinhoop om de dierenlijken te onderzoeken. Kara had de leeuw in het oog getroffen, dus dodelijk en het dier behoorde dus hem toe, ofschoon mijn kogel hem in het hart gedrongen was. Hoe juichten beiden en met welk een trots omhelsde de vader zijn zoon! De leeuwin was ook dood; eveneens in het oog geraakt; ze behoorde mij toe.

Daarna zochten wij met brandende takken verder. Wat waren dat voor lichamen die de beide dieren ge-roofd hadden? Menselijke, zoals wij met afgrijzen zagen. Maar wie beschrijft onze gevoelens toen wij bij nader onderzoek de overblijfselen van de tovenaer en diens zoon herkenden. Wij stonden verstijfd en slechts bevend weerklonk het van Halefs lippen: „O Sihdi, mijn voorspelling, mijn voorspelling! De sheba et thar heeft hen opgevreten!"

Hoe graag zouden wij naar het wadi afgedaald zijn; maar we moesten onze overeenkomst woordelijk vervullen en totdemorgen wachten. (208) Hoe wij de nacht doorbrachten, daarover zwijg ik liefst. Toen het daglicht gloorde, zochten wij eerst het leger van de leeuwen; wij vonden een welp van het mannelijke geslacht, dat wij doodden daar het nauwelijks twee weken oud was en dus niet vervoerd kon worden. Daarna gingen wij naar het dal, na eerst de huid van de roofdieren gestroopt te hebben.

De Sherarat hadden van opgewondenheid niet geslapen; hoe verbaasd waren ze toen ze ons ongedeerd met de huiden zagen komen. En met welk een spanning vroegen zij inlichtingen omtrent de tovenaer en diens zoon. Wij vertelden hun wat geschied was en van hen kregen wij de samenvatting te horen. Het was Abu el Ghadab en nog vier Sherarat gelukt de gevangenschap te ontvluchten; ze hadden de vorige avond het wadi Achdar bereikt, nietdeingang maar de zuidzijde ervan en er niet aan gedacht dat daar nu leeuwen waren. Ghadab had die nacht naar de ruïne en niet naar de bron gewild, omdat daar vijandelijke Bedoeïenen waren; de anderen echter waren dorstig en spraken hem tegen. Toen scheidde hij toornig van hen om de buitenweg naar de Kasr te beklimmen en zij wendden zich naar de laagste bron, waar ze hun stamgenoten troffen. Toen de tovenaer hoorde dat zijn zoon ontvlucht was, was zijn vreugde groot; maar toen hij vernam dat hij de weg naar de ruïne genomen had, beving de schrik hem dusdanig dat hij terstond wegsnelde naar de bovenste bron om zijn zoon door kreten te waarschuwen. Bijna op hetzelfde ogenblik dat Ghadab door de leeuwin verscheurd was, werd hij door de leeuw overvallen.

„Sheba et thar!" riep Halef uit. „Ze hebben God gelasterd en daarom het einde gekregen dat ik hun voorspeld heb. Het was een ingeving van de hemel die ik gehoorzaamde!"

Ik kan niet zeggen dat de Sherarat veel verdriet toonden wegens het verlies van de beide doden; maar groter dan hun rouw was stellig hun vreugde over het doden van de leeuwen die hun kudden zoveel schade hadden veroorzaakt. Ze konden niet begrijpen dat wij geweten hadden welke soort geesten bedoeld waren en dat wij toch zo kalm naar de ruïne waren geklommen. Wij waren de helden van de dag en werden ondanks alle bloedsvijandschap als gasten behandeld en toen wij de volgende dag wegreden, nam de sjeik afscheid van ons met de volgende woorden: „U bent de dapperste krijgslieden die ik ken en wij hebben eerlijk ons woord jegens u gehouden; maar bij de eerstvolgende ontmoeting zijn wij genoodzaakt in u slechts de aanvoerders van de vijandelijke Haddedihs te zien. Vergeet dat niet! En u, o Emir Kara Ben Nemsî Effendi, wil ik bekennen dat u mijn mening omtrent de Christenen gewijzigd hebt; ze zijn dappere, waarheidslievende en betrouwbare mensen; daarom moet hun geloof ook goed zijn. Allah begeleidt u en make uw thuisreis kort!" –

Toen wij thuis bij de Haddedihs terugkwamen, was de vreugde groot. (209) Halef galoppeerde naar zijn tent, riep zijn Hanneh naar buiten, wees op de huid van de leeuw en op zijn zoon en zei: „Hanneh, mijn vrouw, jij parel van de vrouwen, aanschouw deze huid en deze jonge krijgsman, die je mij tot mijn verrukking geboren hebt! Hij heeft de 'heer van de donder' neergeschoten en de koning van alle dieren gedood; daarom moet je hem eerder begroeten dan mij. Druk hem aan je hart en geef hem je zegen, want eens zal hij een waardig opvolger van zijn vader zijn!"

De gehele stam was natuurlijk uiterst trots een krijgsman te bezitten die niettegenstaande zijn jeugd een leeuw gedood had. De huid van de leeuw schonk ik Hanneh; beide huiden vormen een prachtige versiering van hun gemeenschappelijke tent en wanneer sedertdien een gast Halef gelukwens met het bezit er van, dan antwoordt hij fier en zelfbewust: „In deze huiden hebben eens de beroemdste 'heer van de donder' en de beroemdste 'meesteres met het dikke hoofd' gewoond, want zij werden esh Shaba et Thar, de Leeuw van de Bloedwraak en zijn vrouw genoemd."